

Centrum sociálnych služieb EDEN
Sady M. R. Štefánika 66/3, 033 01 Liptovský Hrádok
v zriaďovateľskej pôsobnosti
Žilinského samosprávneho kraja

*Výročná správa o činnosti a hospodárení
poskytovateľa sociálnych služieb v zriaďovateľskej
pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja za rok
2021*

*....vlastný zmysel nachádzame
v tom, že pomáhame hľadať zmysel iným....*

OBSAH

1. Vznik, sídlo a postavenie poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.1. Vznik poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.2. Sídlo a poloha poskytovateľa sociálnych služieb	3
1.3. Poslanie, vízia a ciele poskytovateľa sociálnych služieb	4
1.4. Postavenie a činnosť poskytovateľa sociálnych služieb	9
1.5. Sociálne služby poskytované v zariadení	10
1.5.1 Ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť v CSS EDEN	11
1.5.2 Individuálne plánovanie s programom sociálnej rehabilitácie	14
2. Prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb	19
3. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb	21
4. Personálne podmienky a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb	27
5. Aktivity, voľný čas a príjemné chvíle strávené v zariadení	31
5.1 Kultúrno – spoločenské podujatia	31
5.2 Športové aktivity v CSS EDEN	32
5.3 Leto spojené s oddychom aj so spoznávaním	34
5.4 Pomoc druhým a dobrovoľnícke aktivity	35
5.5 Z každého rožka troška	38
5.6 Spoločne sa podieľame na zveľadľovaní našich priestorov a okolia	41
6. Financovanie sociálnych služieb a úhrady za poskytovanú sociálnu službu	43
7. Plán financovania na rok 2022	45
8. Kontakty na poskytovateľa	46
8.1 Mapa lokality	46
8.2 Telefónne a iné kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb	47
Prílohy	48
Organizačná štruktúra CSS EDEN	48

1. Vznik, sídlo a postavenie poskytovateľa sociálnych služieb

1.1 Vznik poskytovateľa sociálnych služieb

Centrum sociálnych služieb EDEN (ďalej len „CSS EDEN“) bolo zriadené dňa 6. novembra 2013 ako rozpočtová organizácia Žilinského samosprávneho kraja. S účinnosťou od 9. mája 2014 začala organizácia poskytovať sociálne služby prijímateľom v domove sociálnych služieb a v špecializovanom zariadení a dňa 12. mája 2014 prijímala prvých prijímateľov sociálnych služieb.

Zariadenie vzniklo rekonštrukciou a modernizáciou nevyužívanej budovy domova mládeže v rámci projektu „Stavebné úpravy – prestavba budovy za účelom špecializovaného zariadenia a DSS v Liptovskom Hrádku“. Projekt je spolufinancovaný Európskou úniou vo výške 85% z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, 10% zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky a 5% z rozpočtu Žilinského samosprávneho kraja a bola ním vyriešená bezbariérovosť budovy prístavbou výťahu pre imobilných prijímateľov sociálnych služieb a časť budovy je prispôbena výlučne pre prijímateľov sociálnych služieb s obmedzenou schopnosťou pohybu.

CSS EDEN ako rozpočtová organizácia Žilinského samosprávneho kraja fungovala do 31.12.2020. Od 1.1.2021 je CSS EDEN príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja.

1.2 Sídlo a poloha poskytovateľa sociálnych služieb

Zariadenie sídli v obci Liptovský Hrádok, okres Liptovský Mikuláš, katastrálne územie Liptovský Hrádok, na ulici Sady M. R. Štefánika 66/3. Je situované v peknom prostredí lipovej aleje v blízkosti rímskokatolíckeho kostola. Centrum mesta Liptovský Hrádok je od zariadenia vzdialené približne 200 metrov. Najbližšia nemocnica sa nachádza v Liptovskom Mikuláši, čo je približne 12 km od zariadenia. Rýchla zdravotná pomoc sídli priamo v Liptovskom Hrádku. Počet obyvateľov v Liptovskom Hrádku je 7 154 obyvateľov ku dňu 1.1.2021.

Prijímatelia sociálnych služieb sú ubytovaní v 27 jednolôžkových a 27 dvojlôžkových izbách, ktoré sú v rámci budovy rozmiestnené v ubytovacích bunkách. Každá ubytovacia bunka disponuje s jednou jednolôžkovou izbou, jednou dvojlôžkovou izbou, priestrannou predsieňou so zabudovanými skriňami a samostatnou kúpeľňou s WC. Vo všetkých izbách je dodržaná predpísaná minimálna plocha na jedného klienta. Izby sú plne vybavené, útulné, moderné a bezbariérové, spĺňajúce normy a legislatívu platnú pre zariadenia tohto typu, s možnosťou dovybavenia si priestoru vlastnými obľúbenými vecami, či drobným nábytkom. Zariadenie je dostatočne členité a má k dispozícii množstvo vnútorných aj vonkajších priestorov pre pohyb klientov mimo ich obytných priestorov. Využívaná plocha zariadenia je celkovo 3 028 m².

Budova zariadenia je vykurovaná vlastnou plynovou kotolňou. Zaistenie tepelnej pohody v zariadení je preukazované teplomermi na izbách a v spoločenských priestoroch budovy. Regulovanie teploty v izbách a v jednotlivých miestnostiach zariadenia je možné prostredníctvom nastavenia na radiátoroch. Signalizácia pomoci je nainštalovaná a využívaná najmä pri prijímateľoch sociálnych služieb s častými epileptickými záchvatmi a demenciami. Zariadenie je vybavené kamerovým systémom a dymovými hlásičmi.

V rámci priestorov pre voľnočasové aktivity majú klienti k dispozícii zasadačku s interaktívnou tabuľou, ktorá slúži ako multifunkčná miestnosť, najmä pre denné terapeutické komunity, či ako premietacia miestnosť. Na každom poschodí je vestibul upravený na spoločenskú miestnosť, ktorý je vybavený televíziou a sedacou súpravou. Súčasťou tohto priestoru je aj denná miestnosť pre ošetrovateľský a opatrovateľský personál, ktorý je tak k dispozícii prijímateľom sociálnych služieb a návštevam. Kuchynka určená pre klientov je na IV. poschodí. Je vybavená

rýchlovarnou kanvicou, mikrovlnkou. Kuchynka vyčlenená pre kulinoterapiu sa nachádza na III. poschodí. Pre ďalšie terapeutické činnosti a sociálnu rehabilitáciu sú vyčlenené nasledujúce miestnosti:

- fyzioterapeutická miestnosť
- snoezelen
- pracovné miestnosti určené prednostne pre rozvoj pracovných zručností a ako herňa
- stolárska dielňa
- knižnica
- počítačová miestnosť

Úpravou externých priestorov zariadenia v septembri 2014 v rámci projektu „Spevnené plochy a oddychová zóna pred CSS EDEN – Liptovský Hrádok“, bola pred budovou zariadenia vytvorená parkovacia a trávnatá plocha s chodníkmi a lavičkami, spojená s výsadbou popínavých rastlín a stromov. Súčasne bol vybudovaný altánok s lavicami, stolom a krbom. Vznikol tak oddychovo relaxačný priestor, o ktorý sa v súčasnosti starajú prijímatelia sociálnych služieb v rámci sociálnej rehabilitácie a v spolupráci s odborným personálom.

V roku 2017 bola do správy CSS EDEN zriaďovateľom prevedená už nevyužívaná budova a priestory telocvične vrátane plynovej kotolne, veľkorysý záhradný priestor a ihrisko po bývalej SOŠ drevárskej v Liptovskom Hrádku. Uvedené priestory sa nachádzajú približne 50 metrov od budovy zariadenia. Týmto sa rozšírili možnosti trávenia voľného času klientov. Interný aj externý priestor telocvične významne rozširuje možnosti rôznorodých športových aktivít pre zlepšovanie fyzickej zdatnosti prijímateľov sociálnych služieb a zároveň znižovania ich psychomotorického nepokoja. Taktiež sa významne rozšírili možnosti pre rozvoj ich pracovných zručností postupným vybudovaním úžitkovej záhrady a vybudovaním kurína pre budúci chov drobnej hydiny. Spájaním rôznorodých skupín v príjemnom a zaujímavom prostredí záhrady pomocou rôznych voľnočasových aktivít sa výrazne rozšírili aj možnosti sociálnej integrácie klientov nášho zariadenia.

1.3 Poslanie, vízia a ciele poskytovateľa sociálnych služieb

Poslaním zariadenia je poskytovanie sociálnych služieb v súlade so Zákonom NR SR č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „Zákon o sociálnych službách“) dospelým mužom so zdravotným, mentálnym, telesným a zmyslovým postihnutím v dvoch druhoch sociálnych služieb, a to v domove sociálnych služieb a špecializovanom zariadení, na základe etického a odborného prístupu v súlade s ochranou ľudských práv a základných slobôd.

Víziou je zariadenie, ktoré funguje na ušľachtilých ľudských princípoch, pretože čo viac môžeme jeden druhému dať ako prijatie a pocit domova, ktoré motivuje nás všetkých k seberealizácii, znovuobjaveniu a nadobudnutiu nových zručností, skúseností a zážitkov. Zariadenie pevne ukotvené v komunite, pre ktorú je inšpiráciou, a ktorá ho zároveň motivuje do ďalšej činnosti.

Svoje poslanie a víziu má CSS EDEN napojenú na Koncepciu rozvoja sociálnych služieb Žilinského samosprávneho kraja na roky 2019-2023. V súlade s Národnými prioritami rozvoja sociálnych služieb pre roky 2015 až 2023 je záujem do rozvoja služieb poskytovaných v CSS EDEN zakomponovať najdôležitejšie trendy 21. storočia.

Napriek tomu, že aj rok 2021 bol poznačený celosvetovou pandémiou ochorenia Covid-19, naše zariadenie nepoľavilo v snahe plniť ciele, ktoré boli vytýčené na obdobie rokov 2020 až 2025.

Tabuľka č. 1 : Plnenie cieľa č. 1

Cieľ č. 1: Neustále zvyšovanie kvality v manažérskych, odborných a obslužných procesoch poskytovaných sociálnych služieb		
Špecifické ciele a ich plnenie v roku 2021		
Číslo špecifického cieľa	Špecifický cieľ	Činnosti k naplneniu v roku 2021
1.1	Zavádzať systém riadenia kvality	• uskutočnenie odborného auditu a recertifikovanie CSS EDEN ako pracoviska pracujúceho s konceptom Bazálnej stimulácie ® • zazmluvnenie poskytovania zdravotnej starostlivosti v rozsahu ošetrovateľskej starostlivosti s Všeobecnou zdravotnou poisťovňou • čiastočné zvedenie ošetrovateľského procesu v zariadení
1.2	Budovať u zamestnancov povedomie o osobnej zodpovednosti za zabezpečovanie kvality poskytovaných služieb a výsledkov	• zavedený systém interného vzdelávania jednotlivých úsekov v kvalite sociálnych služieb
1.3	Vytvárať benchmarkingové a benchlearningové projekty	• podaný mikroprojekt z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja Program Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020 za účelom nadviazať cezhraničnú spoluprácu so zariadením v Poľsku

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č. 2 : Plnenie cieľa č. 2

Cieľ č. 2: Prispôbovať materiálno technologické vybavenie interiéru a exteriéru zariadenia v súlade s meniacimi sa potrebami prijímateľa sociálnej služby a požiadavkami novej legislatívy		
Špecifické ciele a ich plnenie v roku 2021		
Číslo špecifického cieľa	Špecifický cieľ	Činnosti k naplneniu v roku 2021
2.1	Zvýšiť priestorové možnosti pre účelný a aktívny nácvik spôsobilostí a zručností prijímateľov sociálnych služieb a na využívanie voľného času	• úprava záhradného priestoru za telocvičňou, ktorá pozostávala z: – úpravy a vyrovnávania terénu strojom, – výsadby úžitkových rastlín, vyvýšených záhonov, jarného výsevu plodín,

		– vytvorenia oddychovej zóny pre prijímateľov sociálnych služieb, – výstavby kurína, – výstavby chodníka pre imobilných prijímateľov sociálnych služieb v rozmere 60m². • vybudovanie multifunkčného priestoru pre individuálnu prácu s prijímateľmi sociálnych služieb a individuálnu prácu zamestnancov v časti mužskej šatne, • vybudovanie účelného priestoru pre dočasnú izoláciu prijímateľa sociálnej služby.
2.2	Zvýšenie fyzickej kondície, funkčnosti a zníženie psychomotorického nepokoja u prijímateľov sociálnych služieb	• vybudovanie miestnosti pre fyzioterapiu v priestoroch telocvične, • zrenovovanie priestorov telocvične, ktoré spočívalo v prácach: • vymaľovanie priestorov, • renovácia podlahy, • revízia športového náčinia.
2.3	Podporiť začlenenie prijímateľov sociálnych služieb do komunity, znižovať sociálnu izoláciu.	• nákup 2 ks tabletov pre komunikáciu prijímateľov sociálnych služieb počas izolácie.
2.4	Znížiť energetickú náročnosť budov zverený do správy.	• inštalácia pohybových svetelných senzorov v počte 1 ks v budove telocvične • výmena osvetlenia v budove telocvične
2.5	Zvýšiť tepelnú a svetelnú pohodu v priestoroch zariadenia	• nákup a inštalácia klimatizačných jednotiek v počte 2 ks pre 11 priestorov (izieb PSS)
2.6	Zavádzať inovatívne materiálo-technické vybavenie pre zvýšenie bezpečnosti a efektívnosti práce s prijímateľmi sociálnych služieb	• Výmena postelí pre imobilných prijímateľov s príslušenstvom a jedálnym stolíkom v počte 6 ks
2.7	Zvýšiť ochranu súkromia a vlastníctva prijímateľov sociálnych služieb	• výmena kľučiek na gule na dverách po predchádzajúcom posúdení rizík individuálne pri každom prijímateľovi, • možnosť uzamykania izieb a vlastníctvo kľúčov po predchádzajúcom posúdení rizík

		individuálne pri každom prijímateľovi;

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č. 3 : Plnenie cieľa č. 3

Cieľ č. 3: Rozvíjať ľudské zdroje, ktoré zodpovedajú požiadavkám odborných postupov a príslušných noriem		
Špecifické ciele a ich plnenie v roku 2021		
Číslo špecifického cieľa	Špecifický cieľ	Činnosti k naplneniu v roku 2021
3.1	Zvýšiť počet vyškolených zamestnancov v najnovších metódach a technikách práce s prijímateľmi sociálnych služieb	- vyškolenie zamestnancov v práci s konceptom Bazálnej stimulácie® (nadstavbový kurz) v počte 1 zamestnanec - vyškolenie zamestnancov metódach práce so sexualitou osôb s mentálnym postihnutím, - vyškolenie psychológa v metóde práce s prijímateľmi sociálnych služieb Biofeedback a Neurofeedback;
3.2	Zvýšiť počet vyškolených vedúcich zamestnancov v manažérskych zručnostiach.	- preškolenie zamestnancov v manažérskych zručnostiach v počte 6 zamestnancov, - preškolenie vedúcich zamestnancov projektovom riadení v počte 1 zamestnanec;
3.3	Rozvíjať súbor „soft skills“ – ľudských zručností v oblasti správania sa, komunikácie, riešenia konfliktov u zamestnancov	- podaný Mikroprojekt z prostriedkov Európskeho fondu rozvoja Program Interreg V-A Poľsko - Slovensko na roky 2014 – 2020 (projekt schválený, nerealizovaný z dôvodu pandemických opatrení), - preškolenie zamestnancov v komunikačných zručnostiach v počte 3 zamestnanci,
3.4	Vytvorenie motivačných nástrojov pre pracovníkov v sociálnych službách.	- zabezpečenie zamestnaneckých benefitov – možnosť masáží zamestnancov počas pracovnej doby, - poskytnutie priestorov telocvične na účely športových aktivít zamestnancov,
3.5	Zvýšiť kvalitu tímovej spolupráce, vytvárať prostredie pre tímovú prácu.	zavedenie úsekových teambuildingových aktivít – zrealizovaná aktivita u 1 úseku,

		• zrealizované 2 teambuildingové aktivity celoorganizačné,
3.6	Spolupráca s profesionálnymi zväzmi, asociáciami, klubmi seniorov, školami a občianskymi združeniami v rámci formálneho aj neformálneho dobrovoľníctva a tvorby partnerských vzťahov	• spolupráca s Komunitnou nadáciou Liptov • nadviazanie spolupráce so Strednou zdravotníckou školou za účelom edukatívnej prednášky ochrany zdravia a života (prvá pomoc), • spolupráca s rímskokatolíckou cirkvou v Liptovskom Hrádku za účelom pastorálnej starostlivosti o klientov formou individuálnych a skupinových rozhovorov, • spolupráca s OZ Červený nos;

Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č. 4 : Plnenie cieľa č. 4

Cieľ č. 4: Zabezpečiť pripravenosť organizácie na pandemickú situáciu šírenia respiračných ochorení a riešenia mimoriadnych situácií		
Špecifické ciele a ich plnenie v roku 2021		
Číslo špecifického cieľa	Špecifický cieľ	Činnosti k naplneniu v roku 2021
4.1	Zabezpečiť koordinované riešenie cez technickú podporu.	• zriadenie optickej prípojky na internet a zabezpečenie pokrytia budovy sieťou Wifi,
4.2	Zvýšiť kvalitu operatívnej komunikácie, skrátiť čas podania informácií medzi zamestnancami v službe.	• zabezpečenie mobilných telefónov a tabletov pre komunikáciu, • podanie projektu na zabezpečenie telemonitorovania na účely diagnostiky a presunu zdravotných údajov prijímateľa jeho ošetrojúcemu lekárovi (telemedicína),
4.3	Zvýšiť efektivitu práce vybraných činností v krízovom režime, zvýšiť kompetentnosť a zručnosť zamestnancov na výkon vymedzených činností v krízovej službe.	• zavedený nácvik vybraných krízových činností u zamestnancov, konkrétne u inštruktorov sociálnej rehabilitácie (obslužné činnosti), • vypracované podrobné písomné postupy práce v krízovom riadení v počte 5 dokumentov postupu, •
4.4	Zvýšiť efektívnosť práce pri ničení povrchových a vzdušných kontaminantov.	• zabezpečenie materiálo – technického vybavenia na

		dekontamináciu vzduchu a povrchov – zakúpené 2 germicídne žiariče
4.5	Znížiť riziko vyhorenia u zamestnancov.	• zavedenie pravidelných teambuildingových aktivít pre zamestnancov v externom prostredí, • nácvik relaxačných techník pre zvládanie stresu a napätia,

Zdroj: Vlastné spracovanie

1.4 Postavenie a činnosť poskytovateľa sociálnych služieb

Zariadenie je od 1.1.2021 príspevkovou organizáciou v zriaďovateľskej pôsobnosti Žilinského samosprávneho kraja (ďalej len „ŽSK“). CSS EDEN hospodári so zvereným majetkom vo vlastníctve ŽSK na plnenie predmetu činnosti zariadenia, na základe zmlúv o zverení majetku do správy alebo na základe iných skutočností.

Zariadenie je súčasťou sociálnej politiky VÚC, ale aj mesta Liptovský Hrádok. Svojou činnosťou sa podieľa na podpore a rozvoji miestnej komunity nielen poskytovaním služieb občanom mesta, ale aj pracovnými príležitosťami, organizovaním spoločenských podujatí, spoluprácou s mestským úradom a rozvojom partnerstiev na základe vzájomne užitočných vzťahov. Rozvíjanie partnerstiev sleduje štyri základné ciele:

1. realizáciu sociálnej politiky zriaďovateľa,
2. zabezpečenie sociálnych kontaktov PSS pre zabráňovanie sociálneho vylúčenia a na podporu ich začleňovania sa do spoločnosti,
3. zabezpečenie odborných kontaktov zamestnancom,
4. zabezpečenie dobrých dodávateľsko-odberateľských vzťahov.

Partnerstvá rozvíjané na neformálnom základe sa orientujú na uskutočňovanie spoločných aktivít v prospech prijímateľov sociálnych služieb, najmä kultúrneho a duchovného charakteru. Konkrétne aktivity sa objavujú v ponuke voľnočasových aktivít a pri zabezpečovaní potrieb duchovného života prijímateľov sociálnych služieb. Zainteresované strany, s ktorými CSS EDEN rozvíja neformálne partnerstvá sú najmä nadácie /Komunitná nadácia Liptova, organizácie podporujúce projekty, garanti/, duchovní, dobrovoľníci, darcovia.

Partnerstvá na formálnom základe sú rozvíjané hlavne na základe spoločných zmlúv, projektov, alebo sú založené na príbuzenskom vzťahu k PSS, ako aj na potrebe spolupracovať s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat PSS do pôvodného prostredia. Aj tieto partnerstvá môžu mať neformálne aktivity. Zainteresované strany vo formálnych partnerstvách sú najmä: Žilinský samosprávny kraj, obec, obvodný lekár, odborní lekári, ADOS, MPSVR SR, RÚVZ, ÚPSV a R, dodávateľia tovarov a služieb, vzdelávacie inštitúcie, bankový sektor.

Zariadenie poskytuje sociálne služby na riešenie nepriaznivej sociálnej situácie z dôvodu ťažkého zdravotného postihnutia, nepriaznivého zdravotného stavu alebo z dôvodu dovŕšenia dôchodkového veku a člení sa na domov sociálnych služieb a špecializované zariadenie. Má kapacitu 81 mužov, z toho 41 miest pre domov sociálnych služieb a 40 miest pre špecializované zariadenie.

Naše zariadenie v domove sociálnych služieb poskytuje sociálnu službu pobytovou celoročnou formou fyzickej osobe do dovŕšenia dôchodkového veku, ak je táto osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby a jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách, alebo plnoletej fyzickej osobe, ktorá je nevidiaca alebo prakticky nevidiaca a jej stupeň odkázanosti je najmenej III podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách.

V špecializovanom zariadení poskytuje sociálnu službu fyzickej osobe, ktorá je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby, jej stupeň odkázanosti je najmenej V podľa prílohy č. 3 Zákona o sociálnych službách a má zdravotné postihnutie, ktorým je najmä Parkinsonova choroba,

Alzheimerova choroba, pervazívna vývinová porucha, skleróza multiplex, schizofrénia, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS.

Predmetom činnosti a odborným zameraním v zariadení je:

- a) Poskytovanie:
  - 1. pomoci pri odkázanosti na pomoc inej fyzickej osoby,
  - 2. sociálneho poradenstva,
  - 3. sociálnej rehabilitácie,
  - 4. ubytovania,
  - 5. stravovania,
  - 6. upratovania, prania, žehlenia a údržby bielizne a šatstva,
  - 7. osobného vybavenia.
- b) Zabezpečenie:
  - 1. rozvoja pracovných zručností
  - 2. záujmovej činnosti
- c) Utváranie podmienok na úschovu cenných vecí.

V CSS EDEN sa od 1.12.2021 v zmysle §22 Zákona o sociálnych službách poskytuje aj ošetrovateľská starostlivosť.

1.5 Sociálne služby poskytované v zariadení

Prijímateľ sociálnej služby je chápaný ako autonómna osobnosť s individuálnym životným príbehom, sociálnym a zdravotným stavom a individuálnymi potrebami a požiadavkami. Má právo na vlastný názor, postoj a vyjadrenie požiadaviek a to aj v prípade, že bola prijímateľovi sociálnej služby rozhodnutím súdu čiastočne alebo úplne obmedzená spôsobilosť na právne úkony. Jeho individuálne charakteristiky sú predmetom záujmu zamestnancov a sú zahrňané do plánovania služieb. Je rozlišované medzi režimom práce zamestnancov a životným rytmom prijímateľov sociálnych služieb. Zamestnanci sa snažia prijímateľov sociálnych služieb:

- a) viesť k vzájomnému spolužitiu, rešpektovaniu práv a záujmov ostatných spolubývajúcich, ako aj k rešpektovaniu spoločenských noriem,
- b) viesť k spoluzodpovednosti za svoje zdravie, zodpovednosti za dodržiavanie určitých postupov a pravidiel, ktoré sú v spoločnosti bežné a očakávané (napríklad v oblasti hygieny, konzumácie alkoholu, vyjadrovania sa voči iným ľuďom),
- c) viesť k spoluzodpovednosti za plánovanie, realizáciu, výsledky a dopady poskytovaných služieb ako aj k rešpektovaniu odborných pokynov odborných pracovníkov,
- d) viesť k chápaniu adekvátnosti vlastných požiadaviek v závislosti na svojich finančných a materiálnych zdrojoch
- e) viesť k orientovaniu sa v krízových situáciách a ich chápaniu, k dodržiavaniu obmedzení v prípade vyhlásenia núdzového stavu a tým sa podieľať na zodpovednosti za zvládnutie krízovej situácie a všeobecného ohrozenia.

Princípy pri poskytovaní sociálnych služieb zameraných na prijímateľov aplikované v našom zariadení sú:

- 1. umožnenie prijímateľom sociálnych služieb realizovať základné ľudské práva,
- 2. zachovávanie ľudskej dôstojnosti prijímateľov sociálnych služieb,
- 3. aktivizácia prijímateľov sociálnych služieb k posilneniu sebestačnosti podľa ich individuálnych schopností a možností, prihliadajúc na ich individuálne potreby,
- 4. zabráňovanie sociálnemu vylúčeniu prijímateľov sociálnych služieb a podpora ich začleňovania do spoločnosti,

5. umožnenie prijímateľom sociálnych služieb podieľať sa na určovaní životných podmienok v zariadení,
6. spolupráca s rodinou, obcou a komunitou pri utváraní podmienok na návrat prijímateľa sociálnej služby do prirodzeného prostredia pri rešpektovaní jeho osobných cieľov, potrieb, schopností a zdravotného stavu.

Ťažiskom služieb zameraných na prijímateľov sociálnych služieb je:

1. správna informovanosť občana o poskytovaných sociálnych službách,
2. vlastná vstupná, priebežná a výstupná diagnostika,
3. individuálny prístup k prijímateľom sociálnych služieb prostredníctvom individuálneho plánu,
4. vzťahová opatera prostredníctvom kľúčových pracovníkov,
5. denná komunikácia s prijímateľmi sociálnych služieb na princípe „politiky otvorených dverí“,
6. aktívna spolupráca s externými odborníkmi najmä v zdravotníckej oblasti,
7. správna a včasná informovanosť rodinných príslušníkov o vývoji sociálneho a zdravotného stavu prijímateľa sociálnej služby a spolupráca s nimi.

Každý novoprijatý prijímateľ sociálnej služby počas prvých troch mesiacov prechádza procesom adaptácie. Cieľom tohto procesu je čo najlepšie spoznať prijímateľa sociálnej služby, jeho potreby, želania, zvyky, záujmy a podobne za účelom pomoci klientovi čo najlepšie zvládnuť adaptáciu na nové prostredie a zvolenia čo najefektívnejších metód práce s klientom v budúcnosti. Počas adaptácie je tiež kladený veľký dôraz na úzku spoluprácu s rodinou prijímateľa sociálnej služby a jeho blízkymi osobami, aby stres spôsobený prechodom do nového prostredia a medzi cudzie osoby bol pre klienta čo najmenej zaťažujúci. Celý priebeh adaptačného procesu a jeho jednotlivých krokov sa zaznamenáva do Záznamu o priebehu adaptácie.

Po uplynutí doby adaptácie, ktorá trvá minimálne tri mesiace, je v spolupráci s prijímateľom sociálnej služby vytvorený jeho **Individuálny plán**, ktorého súčasťou je aj **program sociálnej rehabilitácie**. Obidva plány sa vypracovávajú na obdobie pol roka, po uplynutí ktorého sa vyhodnocujú. Na zostavení a hodnotení plánov sa podieľajú okrem prijímateľa a jeho kľúčového pracovníka aj ostatní odborní zamestnanci, ktorí sú členmi interdisciplinárneho tímu.

Cieľom plánu sociálnej rehabilitácie je udržiavať, podporovať a rozvíjať samostatnosť, nezávislosť a sebestačnosť prijímateľa sociálnej služby počas jeho pobytu v zariadení.

1.5.1 Ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť v CSS EDEN

V CSS EDEN od decembra 2021 je poskytovaná ošetrovateľská starostlivosť v zmysle § 22 Zákona o sociálnych službách.

Ošetrovateľská starostlivosť je zdravotná starostlivosť, ktorú poskytuje sestra s odbornou spôsobilosťou podľa osobitného predpisu metódou ošetrovateľského procesu v rámci ošetrovateľskej praxe. Ošetrovateľský proces je systematická, racionálna a individualizovaná metóda plánovania, poskytovania a dokumentovania ošetrovateľskej starostlivosti. Jeho cieľom je určovať skutočné alebo predpokladané problémy osoby v súvislosti so starostlivosťou o zdravie, naplánovať uspokojenie zistených potrieb, vykonať, dokumentovať a vyhodnotiť špecifické ošetrovateľské zásahy na ich uspokojenie.

Od 1.12.2021 naše zariadenie, po splnení zákonom stanovených podmienok, uzavrelo zmluvu so Všeobecnou zdravotnou poisťovňou (ďalej len „VŠZP“). Medzi zákonom stanovené podmienky patrí:

- poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť zamestnancami, ktorí spĺňajú podmienky na výkon zdravotníckeho povolania podľa osobitného predpisu,
- poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť v súlade so štandardnými diagnostickými postupmi a štandardnými terapeutickými postupmi,
- spĺňať základné materiálne technické vybavenie,

- viesť zdravotnú dokumentáciu.

Indikačné kritéria VŠZP na poskytnutie ošetrovateľskej starostlivosti splnilo 65 klientov. Úhrada ošetrovateľskej starostlivosti v zariadení sociálnych služieb zo zdrojov verejného zdravotného poistenia sa neviaže na konkrétne zdravotné výkony. Podmieňuje sa uzatvorením zmluvy o poskytovaní ošetrovateľskej starostlivosti. Jej výška je ustanovená na základe zákona o zdravotných poisťovniach.

Ošetrovateľskú starostlivosť v CSS EDEN k 31.12.2021 zabezpečovalo 8 sestier so špecializáciou v zmysle osobitného predpisu, 2 praktické sestry v rámci pridelených kompetencií a 1 fyzioterapeutka.

S ošetrovateľskou starostlivosťou je úzko prepojená opatrovateľská starostlivosť. Opatrovateľskú starostlivosť poskytuje opatrovateľ s akreditovaným kurzom opatrovania, v zmysle zákona o sociálnych službách, čo je minimálne požadované vzdelanie.

Ošetrovateľská starostlivosť a opatrovateľská starostlivosť v zariadení sociálnych služieb je poskytovaná v súlade so štandardnými diagnostickými a štandardnými terapeutickými postupmi.

V rámci ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti o prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN, sa využíva aplikácia prvkov **Bazálnej stimulácie®** a to najmä pri prijímateľoch sociálnych služieb, u ktorých je potrebné stimulovať telesnú a duševnú zložku. Aplikácia prvkov Bazálnej stimulácie® umožňuje klientom vnímať vlastnú identitu, pomáha zlepšiť ich komunikáciu s okolím a zvládnuť orientáciu v priestore a čase.

Od roku 2017 CSS EDEN pracuje s konceptom **Bazálnej stimulácie®** ako certifikované pracovisko. V apríli roku 2021 zariadenie úspešne obdržalo certifikát Pracovisko Bazálnej stimulácie®. Forma auditu, v súvislosti s pandemickou situáciou sa zmenila z osobnej na bezkontaktnú a bola realizovaná prostredníctvom telekomunikačných technológií v apríli 2021.

V roku 2021 bol Koncept Bazálnej stimulácie® aplikovaný u 15 klientov CSS EDEN. Pri jej aplikácii v rámci ošetrovateľskej a opatrovateľskej starostlivosti sa preškolení zamestnanci v práci s týmto konceptom sústreďujú hlavne na podporu vývoja klientov, ktorí majú krátkodobý alebo dlhodobý deficit v komunikácii alebo v pohybe. Strata schopnosti pohybu a nedostatok podnetov vedie k senzorickej deprivácii a následne k nedostatočnej vlastnej organizácii siete neurónov. Včasná, individuálna a štrukturovaná ošetrovateľská starostlivosť umožňuje neustály prísun podnetov z okolia i z vlastného tela a tým podporuje vznik nových dendritických spojení medzi neurónmi.

Bazálna stimulácia® rešpektuje rôzne vývojové stupne schopnosti vnímať a východiskovým materiálom pre ošetrovateľské intervencie sú skúsenosti s vlastným telom z obdobia prenatálneho vývoja. Prostredníctvom Bazálnej stimulácie® dostáva prijímateľ sociálnej služby možnosť, aby cítil hranice svojho tela, rozvíjal vlastnú identitu, vnímal okolitý svet, seba samého, a tým čo najdôstojnejšie a najkvalitnejšie prežíval svoj život.

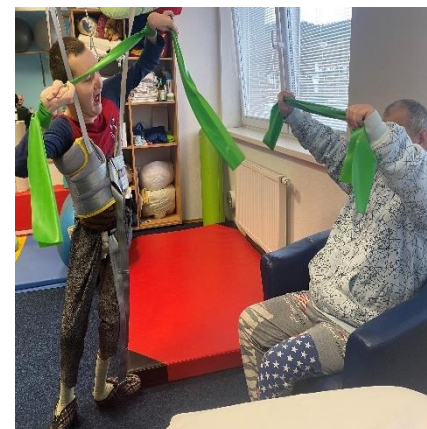
Odborní zamestnanci využívajú somatické polohy „Múmia“ a „Hniezdo“, ďalej ukladajúcu a povzbudzujúcu somatickú stimuláciu, masáže stimulujúce dýchanie, vestibulárnu stimuláciu a auditívnu stimuláciu – televíziu, DVD, CD, rádio, komunikáciu, čítanie rozprávok. Taktiež sa zameriavajú na orofaciálnu stimuláciu a taktilno-haptickú stimuláciu.

Odborní zamestnanci CSS EDEN pracujú s konceptom **Validácie podľa Naomi Feil®**. Ide o spôsob komunikácie s klientmi s demenciou. Jej základom je empatické aktívne počúvanie a akceptovanie reality z pohľadu klienta. Úlohou odborného zamestnanca je pomocou tejto metódy pomôcť dezorientovanému seniorovi naplniť jednu z jeho posledných životných úloh – prežiť túto etapu svojho života v pokoji a pripraviť sa na odchod zmierený so svojím okolím. Starý človek na to potrebuje dôveryhodného poslucháča, alebo poslucháčov, ktorí jeho pocity rešpektujú, berú ho vážne, potvrdzujú a veria, že sú pravdivé. Cieľom validácie nie je preto snaha o prinavrátenie do reality ale pomoc pri vyplavení potlačených emócií. V rozmere, v ktorom rastie medzi dezorientovaným a validujúcim pracovníkom dôvera, sa odstraňujú pocity strachu a úzkosti. V konečnom dôsledku je vedomie veľmi dezorientovaného človeka znovu posilňované ľudskými hodnotami a zlepšujú sa aj jeho telesné a sociálne funkcie.

Fyzioterapia – rehabilitácia prijímateľov sociálnych služieb je v zariadení zabezpečovaná dvomi spôsobmi:

1. prichádzaním fyzioterapeutky k lôžku imobilného prijímateľa,
2. liečebnou telesnou výchovou vo fyzioterapeutickej miestnosti.

Individuálna telesná výchova pri lôžku prijímateľa sociálnej služby spočíva v pasívnom rozcvičovaní dlhodobo ležiacich prijímateľov a v ich správnom polohovaní, čím sa predchádza vzniku dekubitov. Prijímateľ sociálnej služby nacvičuje sed, stoj ako i chôdzu s rôznymi pomôckami. Pomocou uvoľňovacích masáží, techník Bazálnej stimulácie® a aplikovaním suchého tepla, sa navodzuje pocit uvoľnenia svalstva a celkovej relaxácie.

U prijímateľov sociálnych služieb s neurodegeneratívnymi ochoreniami, u ktorých je prítomný extrapyramídový syndróm a dominuje svalová stuhnutosť, poruchy postoja a chôdze, tras končatín, aplikuje fyzioterapeut techniky za využitia propriorepcie.

Proprioceptory sú špecializované senzorické receptory na nervových zakončeníach nachádzajúcich sa vo svaloch, šľachách, kĺboch a vnútornom uchu. Tieto receptory prenášajú informácie o pohybe alebo pozícii a vedia vás poznať polohu vášho tela a pohyb v priestore. Proprioceptory detekujú jemné zmeny v pohybe, polohe, napätí a sile v tele.

Vo fyzioterapeutickej miestnosti sa využívajú rehabilitačné pomôcky a prístroje, ktoré slúžia na zlepšenie motoriky, zníženie bolestivosti, na zvýšenie svalovej sily a rozsahu pohyblivosti. Fyzioterapeutka pri práci využíva techniky klasickej a reflexnej masáže, mäkké techniky a cvičenie.

Pri prijímateľoch sociálnych služieb s diagnózami detská mozgová obrna, neurologické porucha a ťažké kombinované poruchy fyzioterapeutka využíva na normalizáciu svalového napätia Bobath koncept, čo je terapeutický rehabilitačný postup, ktorý vychádza z bežných denných aktivít klienta. Tieto bežné denné aktivity klienta sa cestou komplexnej terapie včleňujú do každodenného života klienta a využitím jeho vlastnej aktivity, rôznych techník a pomôcok sa dosahuje správne prevedenie pohybu.

V zariadení sa v rámci fyzioterapie využíva aj špeciálna Kabatova metóda, ktorá sa uplatňuje hlavne pri klientoch po cievej mozgovej príhode na zlepšenie pohybu a senzibility.

Fit lopty slúžia ako pomôcka pri skupinovom cvičení. Prijímateľom sociálnych služieb tieto cvičenia napomáhajú k správne držaniu tela, najmä pri problémoch s chrbticou. K zlepšeniu dýchania u prijímateľov dochádza pomocou dýchacej gymnastiky. Prijímatelia sociálnych služieb sa raz týždenne zúčastňujú metódou relaxácie.

Pri fyzioterapii s prijímateľmi odborný personál využíva rôzne prístroje a pomôcky, akými sú masážne kreslo, masérsky pult, masážne loptičky a iné pomôcky na masírovanie, činky, fit lopty, rebriny, molitanový bazén, posilňovaciu vežu, stacionárny bicykel, podložky na cvičenie, závesnú hojdačku, bradlový chodník a v neposlednom rade stropný zdvíhací systém slúžiaci na vertikalizáciu imobilných prijímateľov.

1.5.2 Individuálne plánovanie s programom sociálnej rehabilitácie

Po uplynutí doby adaptácie je v spolupráci s prijímateľom sociálnej služby vytvorený jeho **individuálny plán**, ktorého súčasťou je aj **program sociálnej rehabilitácie**. Obidva plány sa vypracovávajú na obdobie pol roka, po uplynutí ktorého sa vyhodnocujú. Na zostavení a hodnotení plánov sa podieľajú okrem prijímateľa a jeho kľúčového pracovníka aj ostatní odborní zamestnanci, ktorí sú členmi interdisciplinárneho tímu.

Cieľom plánu sociálnej rehabilitácie je udržiavať, podporovať a rozvíjať samostatnosť, nezávislosť a sebestačnosť prijímateľa sociálnej služby počas jeho pobytu v zariadení.

Individuálne psychologické poradenstvo predstavuje proces stretnutia prijímateľa sociálnej služby s psychologickou zariadenia, ktorej profesionálna asistencia môže prijímateľovi pomôcť pri zvládaní jeho problémov, náročných životných situácií, psychických a somatických problémov. Cieľom je získanie hlbšieho porozumenia o sebe samom a o svojej situácii, ktoré prijímateľovi poskytne informácie dôležité k zlepšeniu schopnosti zvládať vlastný život.

Skupinové psychologické poradenstvo je metóda, ktorá k terapeutickým účelom využíva vzťahy a interakcie medzi členmi skupiny, alebo skupinovú dynamiku. Je vhodná zvlášť v situácii, kedy je problém, s ktorým sa prijímateľ sociálnej služby stretáva, súčasťou širšieho sociálneho kontextu. Skupina ponúka možnosť nazrieť do problému z viacerých uhlov, zvažovať rôzne prístupy a rôzne riešenia. Dokáže motivovať jednotlivca k vysokému nasadeniu, násobiť schopnosti a zručnosti.

Súčasťou liečebnej a sociálnej rehabilitácie je aj činnosťná terapia, ktorá je prijímateľom sociálnych služieb ponúkaná prostredníctvom **súboru terapeutických techník** inštruktormi sociálnej rehabilitácie a inštruktormi rozvoja pracovných zručností. Je primárne zameraná na aktivizáciu prijímateľov sociálnych služieb k zmysluplnej činnosti a k nadväzovaniu kontaktov. U časti prijímateľov sociálnych služieb je zameraná na obnovu pracovných schopností a začlenenia sa do pracovného procesu. Cieľom je dosiahnutie ich samostatnosti v čo najväčšej možnej miere vo všetkých smeroch a oblastiach života. Prijímatelia sociálnych služieb sú chápaní ucelene v ich sociálnom prostredí spolu so somatickými a psychickými zmenami zdravotného stavu.

V CSS EDEN sú realizované pravidelné **tréninky pamäti** certifikovaným trénerom. Táto metóda je zameraná na aktiváciu a rozšírenie krátkodobej pamäti je určená nielen seniorom

a klientom, ktorí majú problémy s pamäťou, ale všetkým vekovým kategóriám prijímateľov sociálnych služieb v zariadení. V našom zariadení tréner pamäti využíva pri tréningoch mnemotechnickú metódu LOCI, ktorá je postavená na vytváraní tzv. mentálnej cesty, čo je rad za sebou logicky nasledujúcich predmetov v známom prostredí.

Kognitívne tréningy sú určené pre klientov s poruchami pamäti, klientov trpiacich Alzheimerovou chorobou a inými. Cieľom tohto tréningu je stimulácia, aktivizácia dlhodobej pamäte, udržanie pozornosti, koncentrácia, podpora komunikácie, hovorenie, porozumenie reči, písanie a čítanie. Náplňou tréningu je koncentračné pohybové cvičenia, cvičenia na udržanie a podporu pozornosti, cvičenie na dlhodobú pamäť.

V rámci **rozvoja pracovných zručností** sa CSS EDEN zameriavame najmä na prácu s drevom v stolárskej dielni, prácu v záhrade, udržiavacie verejnoprospešné práce v meste Liptovský Hrádok.

Inštruktori sociálnej rehabilitácie a sociálni pracovníci v odbornej spolupráci so psychológom zariadenia a pod terapeutickou externou supervíziou, využívajú v našom zariadení **prvky špecifických terapií v sociálnej rehabilitácii, ako sú prvky arteterapie, artefiletiky, biblioterapie, animoterapie, muzikoterapie a iné.**

Cieľom práce s **prvkami arteterapie** nie je vytvoriť umelecké dielo, ale rozvíjať tvorivosť a spontánny prejav prijímateľov a tiež rozvíjať ich schopnosť komunikovať neverbálnymi cestami. Prínos práce s prvkami arteterapie pre prijímateľov sociálnych služieb v našom zariadení je najmä v možnosti vyjadriť svoje vnútorné prežívanie a možnosť relaxovať tvorením. Napomáha k vytvoreniu pevnejšieho a na pocity dôvery založeného vzťahu medzi prijímateľom a zamestnancami, ktorí prvky arteterapie pri práci s prijímateľmi využívajú. Vznikajú tak hodnotné originálne diela, ktoré zrkadlia ich autenticnosť, silu prežitku, zaujatie, imagináciu. Práca s prvkami arteterapie je využívaná u prijímateľom sociálnych služieb najmä s ochorením DMO, Alzheimerovou demenciou a pri depresívnych stavoch. V podmienkach zariadenia CSS EDEN arteterapeutické techniky vykonávajú vyškolení zamestnanci a psychologička zariadenia.

Artefiletika je koncepcia, ktorá využíva výchovu umením na komplexný rozvoj ľudskej osobnosti po stránke intelektuálnej, emočnej a sociálnej. Ide predovšetkým o ich vhodné prepojenie, ktoré nastáva v procese reflexie a následnom dialógu. V našom zariadení využívame najmä metódu kooperatívneho učenia sa uplatňovaním práce v skupine, individuálne i spoločným riešením úloh, stanovením si rolí v skupine. Prostredníctvom **komunikačnej otvorenosti** sa prijímatelia sociálnych služieb učia vyjadrovať vizuálne obraznými prostriedkami, vnímať, rozpoznávať a používať ich prvky, napríklad línie, tvary, farby. S podporou inštruktora hľadajú a objavujú, ako najlepšie vyjadriť to, čo si myslia, cítia a prežívajú, vnímajú interpretácie druhých, porovnávajú ich so svojimi skúsenosťami. Artefiletika prebieha v štyroch fázach:

1. **rozohrievacia aktivita** – ľadolamky, hry na navodenie psychickej pohody,
2. **výtvarná aktivita**, ktorá je zameraná na aktuálnu nosnú tému, provokujúcej skupinu k sebareflexii i reflexii,
3. **reflektívny dialóg**, ktorého cieľmi sú:
  - ❖ poskytnúť PSS príležitosť vypovedať o svojich pocitoch a zážitkoch z výrazovej hry,

- ❖ rozširovať emočný register nielen prostredníctvom zážitku, ale aj prostredníctvom hľadania adekvátneho pomenovania pocitov a porovnaním s pocitmi ostatných,
- ❖ riešiť problémové situácie,
- ❖ komunikovať – kultivovane prejavovať emócie, názor, poskytnúť konštruktívnu spätnú väzbu.

4. **uzatvárajúca aktivita**, ktorej funkciou je upokojenie a príprava na prechod do diania mimo artefaktického pôsobenia.

Hlavným cieľom **biblioterapie** je revitalizácia, resocializácia a celkový rozvoj osobnosti. Pri jej základoch stojí presvedčenie, že kniha môže priaznivo ovplyvniť správanie prijímateľov sociálnych služieb. Účelom biblioterapie nie je bojovať priamo s ochorením, ale dopomôcť prijímateľovi sa s ním vyrovnávať. Mala by ho podnietiť a povzbudiť k aktívnemu spôsobu života aj napriek obmedzeniu, ktoré ho postretlo. V zariadení, na žiadosť prijímateľov sociálnych služieb, vznikol biblioterapeutický krúžok, kde majú možnosť diskutovať o prečítaných tituloch a prezentovať vlastné autorské práce.

Animoterapia využíva prítomnosť a kontakt prijímateľov sociálnych služieb so zvieratami na terapeutické, edukačné a motivačné účely. Pri animoterapii sa uplatňuje prirodzený vzťah človeka k zvieratám. V roku 2021 v podmienkach CSS EDEN a za účelom dodržiavania všetkých protipandemických preventívnych opatrení sme využívali každodenný kontakt klientov s vtáctvom, ktoré je priamo chované vo voliére pri budove zariadenia.

Využívaním **prvkom muzikoterapie** pri práci s prijímateľmi sociálnych služieb je pomocou zvukov priaznivo ovplyvňovaný ich psychický a fyzický stav. Tóny a ich spájanie do celkov podľa istých hudobných a psychických zákonitostí sú neverbálnym komunikačným a relaxačným médium, ktoré nesú v sebe informácie s diagnostickým a terapeutickým významom.

Kulinoterapia je terapia varením a je to jedna z alternatívnych pracovných terapií a zároveň aj forma reminiscenčnej terapie. Prostredníctvom varenia, pečenia a pripravovania rôznych jedál si prijímatelia sociálnych služieb pripomínajú a oživujú minulé zážitky aj prostredníctvom rôznych

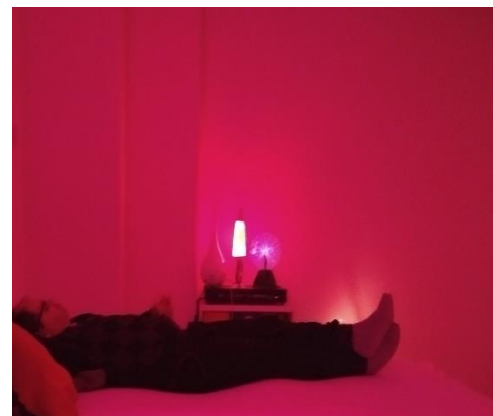

predmetov, ktorými sú vybavené kuchynky, špeciálne určené na vykonávanie kulinoterapie. Pri mladších vekových kategóriách sa využíva táto metóda ako prostriedok k postupnému osamostatňovaniu a zvyšovaniu sebavedomia.

Relaxácie a relaxačné techniky sú vhodné pri zvládaní úzkosti a pri predchádzaní depresívnych stavov prijímateľov sociálnych služieb. Metódou relaxácie je rovnako možné pozitívne ovplyvňovať mnohé zdravotné problémy prijímateľov. V hlbokom relaxačnom stave sa dáva do pohybu aj samoliečiaci proces u prijímateľa sociálnych služieb.

Edukácie sú techniky, ktorých cieľom je vybaviť prijímateľov sociálnych služieb adekvátnym množstvom poznatkov, zručností a návykov tak, aby boli schopní zapojiť sa do spoločenského života a žiť im primeraný kvalitný život. Odborní zamestnanci sa zameriavajú najmä na edukáciu v oblasti ľudských práv a slobôd, prejavy a obmedzenia vlastného ochorenia, na prevenciu sociálno-patologických javov, ako je fajčenie, alkoholizmus, užívanie rôznych návykových látok, prevenciu šikanovania a agresivity. V roku 2017 boli v CSS EDEN realizované aj viaceré prednášky z oblasti ochrany životného prostredia a prírody.

Snoezelen MSE je multifunkčná metóda, ktorá sa realizuje v obzvlášť príjemnom a upravenom prostredí pomocou svetelných a zvukových prvkov, vôní a hudby, pričom jej cieľom je vyvolanie zmyslových pocitov. Je určená najmä pre osoby s vývinovými poruchami, s mentálnym, telesným alebo viacnásobným postihnutím, s poruchou autistického spektra, poruchami správania a učenia, s psychickými poruchami, traumatickým poranením mozgu a pre ľudí s demenciou.

V CSS EDEN pracujú dvaja certifikovaní zamestnanci s psychoterapeutickou metódou využívajúcou biologickú spätnú väzbu **BIOFEEDBACK** a **NEUROFEEDBACK** pod supervíziou Doc. PhDr. Miloša Šlepeckého CSc.

Biofeedback je použitie prístrojovej techniky na zobrazenie psychofyziologických procesov, ktoré si jedinec obvykle neuvedomuje, a ktoré môže dostať pod vôľovú kontrolu. Meranie psychofyziologických funkcií predstavuje objektívny pohľad na činnosť nervového systému, hlavne jeho autonómnej časti, ktorá je najviac ovplyvnená záťažou a stresom. Tento stres aktivizuje sympatickú vetvu autonómneho nervového systému, čo dlhodobo vedie k podráždenosti, plytkému a rýchlemu dýchaniu, problémom s trávením, napätiu svalov, únave, bolesti hlavy, poteniu, chladným končatinám...Pomocou moderného biofeedbackového prístroja sa odmerajú fyziologické veličiny ako sú dýchanie, pulz, teplota, kožná vodivosť a svalové napätie v reálnom čase, zistí sa stresový profil klienta, teda zhodnotí sa jeho typický vzorec reaktivity počas stresu a zotavenie sa po strese a tréningom sa jeho účinok minimalizuje.

EEG biofeedback, označovaný tiež ako neurofeedback, je psychologicko-medicínska metóda, ktorá umožňuje reguláciu mozgovej aktivity pomocou špeciálneho počítačového programu. Mozgová aktivita sa zobrazuje do parametrov počítačovej hry, ktoré podávajú spätnú informáciu o aktuálnom ladení či rozladení mozgových vln. Žiaduca aktivita mozgu je posilňovaná tak dlho, kým si klient spôsob regulácie zapamätá a osvojí. Inak povedané, takto je možné jednoduchou a hravou formou ovládať svoje zdravie a výkony pomocou signálov z vlastného tela. Metóda je v súčasnosti rozšírená po celom svete a využíva sa pre široký okruh problémov.

Pri tréningu nejde len o použitie prístrojovej metódy, ale o komplexný a individuálny prístup ku každému klientovi, vrátane jeho edukácie a priebežného prispôbovania tréningových cieľov podľa dosiahnutých výsledkov. Tréning je preto realizovaný individuálne a vždy vychádza zo základného posúdenia každého klienta. Jedno sedenie trvá približne 40 – 50 minút. Počet tréningov je individuálny, závisí na ciele, ktorý je potrebné dosiahnuť, na závažnosti problému, či na veku.

Prijímateľom sociálnych služieb zariadenie ponúka okrem vyššie uvedených terapií aj rôzne voľnočasové aktivity podľa ich individuálnych záujmov. Ide hlavne o športové aktivity, ako je futbal, florbal, plávanie, bicyklovanie.

Augmentatívna a alternatívna komunikácia (AAK) je metóda, ktorá sa pokúša kompenzovať (dočasne alebo natrvalo) poškodenie alebo handicap osobám s ťažko narušenou komunikačnou schopnosťou, predovšetkým u klientov s ťažkým telesným, mentálnym alebo kombinovaným postihnutím. Podporuje existujúce, ale nepostačujúce komunikačné schopnosti, a to hovorenej, písanej, alebo vo forme gest.

V našom zariadení pracujeme s IT systémom AAK **GRID 3/SK**, čo je špeciálny program pre AAK v slovenskom jazyku, ktorý obsahuje funkcie a vlastnosti umožňujúce premenu textu a symbolov do reči, takže prijímateľ môže komunikovať s okolím pomocou hlasového výstupu.

2. Prevádzkové podmienky poskytovania sociálnych služieb

Tak ako v dvoch predchádzajúcich rokoch, tak aj v roku 2021 bol život v zariadení limitovaný platnými protiepidemickými opatreniami, ktoré boli v zariadení prijímané na základe usmernení, či odporúčaní Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“), ŽSK, Ministerstvom zdravotníctva SR (ďalej len „MZ SR“), Úradom verejného zdravotníctva SR (ďalej len „ÚVZ SR“), Regionálnym úradom verejného zdravotníctva Liptovský Mikuláš (ďalej len „RUVZ LM“). Chod zariadenia bol prispôbovaný pretrvávajúcej nepriaznivej pandemickej situácii a všetky prijaté opatrenia boli citlivo prehodnocované v snahe, aby boli čo najviac zmierňované nepriaznivé dopady pandémie na bežný život PSS a zároveň aby bola zabezpečená účinná ochrana klientov a zamestnancov CSS EDEN.

Za účelom zabezpečenia preventívnych opatrení v zariadení, CSS EDEN podalo žiadosť o finančné prostriedky na MPSVR SR, prostredníctvom ktorých boli zakúpené osobné ochranné pracovné pomôcky (ďalej len „OOPP“) pre zamestnancov.

Zo Štátnych hmotných rezerv SR boli zariadeniu distribuované prostredníctvom zriaďovateľa ďalšie OOPP, dezinfekčné prostriedky, antigénové testy.

MPSVR SR nám boli schválené finančné prostriedky na zabezpečenie potrieb :

- ❖ **OOPP – jednorázové rukavice, respirátory FFP2** – dotácia v celkovej sume 1 800 Eur, z toho boli použité vlastné zdroje zariadenia v sume 350 Eur;
- ❖ **Odmeny pre zamestnancov, ktorí pracovali počas druhej vlny pandémie ochorenia Covid-19 v zariadení CSS EDEN** – finančné prostriedky v celkovej sume 34 875,13 Eur pre 52 zamestnancov;
- ❖ **Výživové doplnky** – dotácia v celkovej sume 2 680 Eur, ktorá bola poskytnutá na zakúpenie výživových doplnkov pre prijímateľov sociálnych služieb a zamestnancov CSS EDEN. Pre 53 zamestnancov a 81 klientov boli zakúpené výživové doplnky:
  - Vitamín D3 2000 IU,
  - Vitamín C 1 00 mg,
  - Zinok 16 mg.
- ❖ **Dotácia na infekčný príplatok zamestnancom zariadenia za prácu v karanténe** – finančné prostriedky boli zariadeniu poskytnuté dvakrát a to vo výške 2 430 Eur pre 6. zamestnancov, ktorí vykonávali pracovnú činnosť počas karantény/izolácie v zariadení v bezprostrednom kontakte s klientmi s ochorením Covid-19 v izolácii v období od 18.1.2021 do 1.2.2021, a druhýkrát vo výške 8 505 Eur pre 21 zamestnancov, ktorí vykonávali pracovné činnosti počas karantény/izolácie v zariadení v bezprostrednom kontakte s klientmi pozitívnymi na prítomnosť ochorenia Covid-19 v období od 22.2.2021 do 9.3.2021. Za vykonanú prácu v karanténe bol každému z týchto zamestnancov vyplatený infekčný príplatok v sume 405 Eur.
- ❖ **Jednorazová dotácia na odmeny** – finančné prostriedky boli zariadeniu poskytnuté na mimoriadne odmeny zamestnancom zariadenia sociálnych služieb v sume 23 659,60 Eur (473,20 Eur celková výška ceny práce na zamestnanca, čo je 350 Eur čistej mzdy),
- ❖ **Elektrické polohovateľné postele** – vynaložené finančné prostriedky na zakúpenie 6 ks elektrických polohovateľných postelí boli v celkovej výške 6 420 Eur, z toho vlastné zdroje predstavovali sumu 2 220 Eur a dotácia bola v sume 4 200 Eur. Zakúpením elektrických polohovateľných postelí s antidekubitnými matracmi sme zvýšili psychickú a fyzickú pohodu a bezpečnosť imobilných PSS.

Aj počas roku 2021 z dôvodu pandemických opatrení bola v rámci zariadenia zaznamenaná vyššia spotreba OOPP a dezinfekčných prostriedkov na zabezpečenie chodu zariadenia. Celkový počet spotrebovaných OOPP za obdobie od 1.1.2021 do 31.12.2021 predstavuje:

- jednorázové tvárové rúško –6 252 ks,

- respirátory FFP2 – 3 206 ks,
- respirátory FFP3 – 25 ks,
- jednorázový ochranný oblek a plášť – 264 ks,
- ochranné okuliare a štít – 21 ks,
- jednorázové návleky na obuv – 108 ks,
- jednorázové rukavice – 36 200 ks.

Aj napriek maximálnemu prioritnému sústreďeniu sa na zabezpečenie všetkých preventívnych a režimových opatrení v zariadení zameraných na dosiahnutie čo najvyššej miery ochrany klientov a zamestnancov pred pandémiou ochorenia Covid-19, sa zariadenie dokázalo sústrediť a zmobilizovať aj na výkon iných činností. V rámci týchto činností sa zariadenou podarilo zrealizovať niekoľko menších projektov zameraných na skvalitnenie poskytovaných sociálnych služieb a zmysluplného trávenia voľného času klientov. Medzi tieto projekty patrí:

- renovácia podlahy hracej plochy v telocvični realizovaná firmou EURO-MONT SK s. r. o., ktorá bola financovaná z bežných prostriedkov organizácie v sume 7 085,42 Eur,
- vymaľovanie obytných buniek a ostatných priestorov 3. nadzemného podlažia realizované firmou Speleologický klub Červené vrchy, ktoré bolo financované z bežných prostriedkov organizácie v sume 2 987 Eur,
- výstavba kurína a voliéry pre chov drobnej hydiny v sume 1 100 Eur, financovaná z prostriedkov OZ IBA SPOLU,
- vybudovanie miestnosti pre individuálnu prácu s klientom, ktorá vznikla realizáciou prestavby časti nevyužívaných priestorov v mužskej šatni pre zamestnancov; murárske práce vykonala firma Tibor Sabaka – stavebné práce a spočívali v predelení jednej miestnosti na dve, čím vznikli dva samostatné a funkčné priestory; za murárske práce bola vyfakturovaná suma 2 219,74 Eur;

Na zabezpečenie chodu prevádzky počas celého roka CSS EDEN disponovalo s financiami z bežných prostriedkov. V dodávateľsko-odberateľských vzťahoch zariadenie pracovalo na základe prieskumu trhu, príp. z už uzatvorených rámcových zmlúv centrálne vysúťažených komodít zriaďovateľom.

Verejným obstarávaním zariadenie uzatvorilo Rámcovú dohodu o poskytovaní služieb stravovania s dodávateľom LPJ-GASTRO, s.r.o. .

3. Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb

CSS EDEN za obdobie od 1. januára 2021 do 31. decembra 2021 prijalo 9 nových prijímateľov sociálnych služieb. Z uvedeného počtu novoprijatých prijímateľov boli 3 prijímatelia sociálnych služieb prijatí do domova sociálnych služieb a 6 do špecializovaného zariadenia.

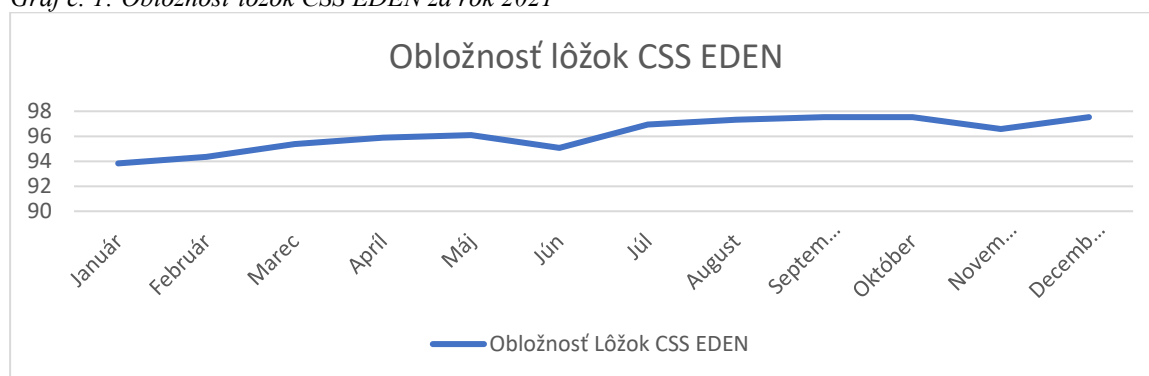
Z celkového počtu 79 prijímateľov sociálnych služieb k 31. decembru 2021 bolo v domove sociálnych služieb umiestnených 41 mužov a v špecializovanom zariadení 38 mužov.

Tabuľka č. 5: Obložnosť lôžok CSS EDEN za rok 2021

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Počet PSS	76,00	76,43	77,26	77,67	77,84	77,00	78,52	78,84	79,00	79,00	78,23	79,00
Kapacita	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00	81,00
Obložnosť (%)	93,83	94,36	95,38	95,88	96,10	95,06	96,93	97,33	97,53	97,53	96,58	97,53

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 1: Obložnosť lôžok CSS EDEN za rok 2021

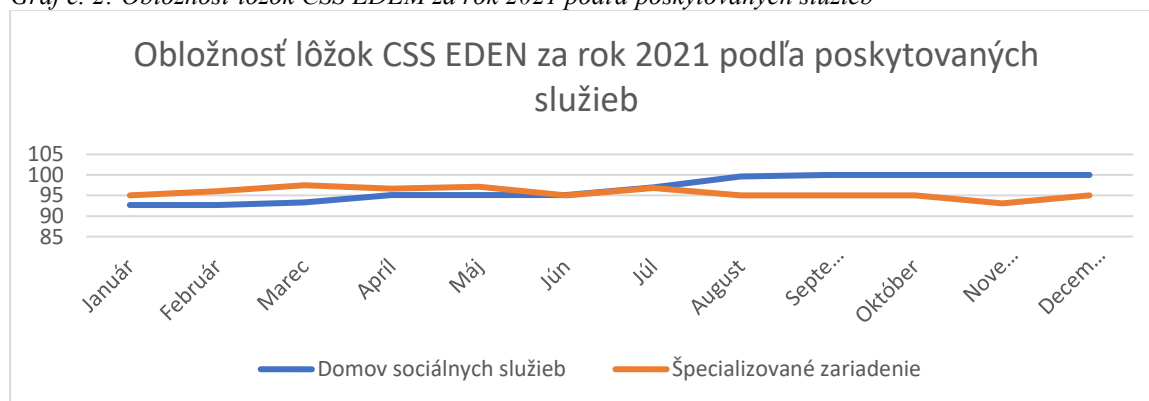
Zdroj: Vlastné spracovanie

Tabuľka č. 6.: Obložnosť lôžok CSS EDEN za rok 2021 podľa poskytovaných služieb

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Počet klientov	38,00	38,00	38,26	39,07	39,00	39,00	39,77	40,84	41,00	41,00	41,00	41,00
Domov sociálnych služieb - kapacita	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00	41,00
Obložnosť (%)	92,68	92,68	93,31	95,12	95,12	95,12	97,07	99,61	100	100	100	100
Počet klientov	38,00	38,43	39,00	38,67	38,84	38,00	38,74	38,00	38,00	38,00	37,23	38,00
Špecializované zariadenie kapacita	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00	40,00
Obložnosť (%)	95,00	96,07	97,50	96,67	97,10	95,00	96,85	95,00	95,00	95,00	93,08	95,00

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 2: Obložnosť lôžok CSS EDEN za rok 2021 podľa poskytovaných služieb

Zdroj: Vlastné spracovanie

Počas roka 2021 bolo poskytovanie sociálnych služieb v CSS EDEN ukončené šiestim prijímateľom sociálnych služieb, z toho štyrom z dôvodu úmrtia, jednému z dôvodu ukončenia zmluvy o poskytovaní sociálnej služby na dobu určitú a jednému na vlastnú žiadosť. Z tohto počtu prijímateľov sociálnych služieb, ktorým bolo v roku 2021 ukončené poskytovanie sociálnej služby, boli všetci šiesti zo špecializovaného zariadenia.

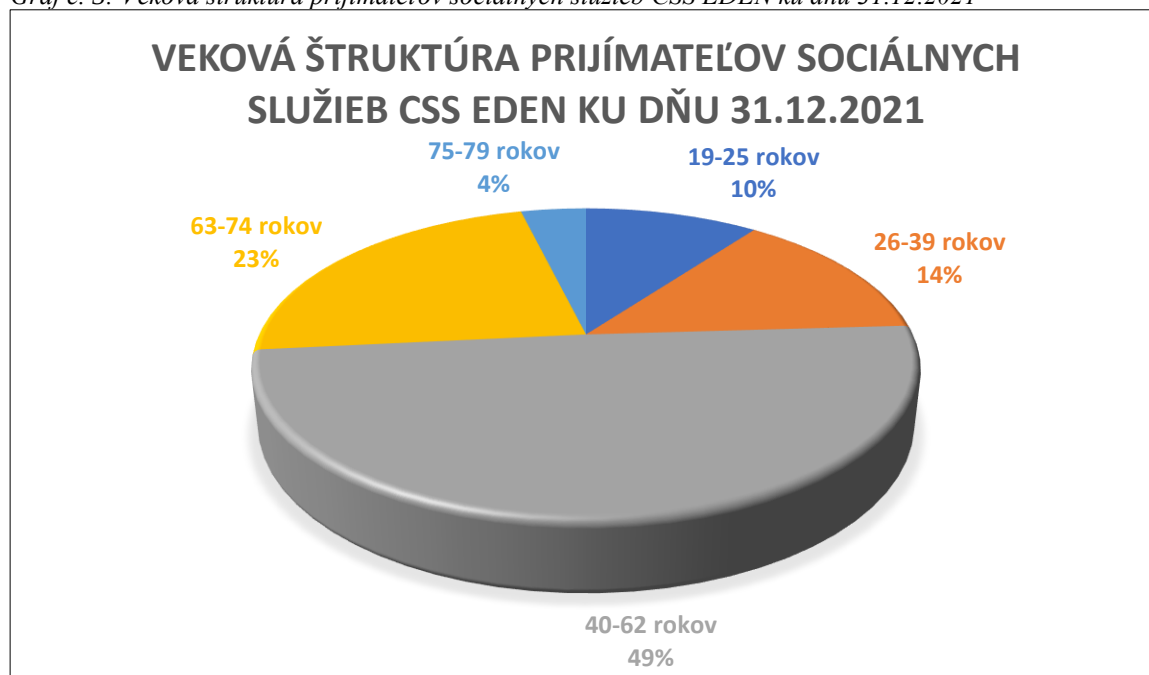
Cieľovou skupinou prijímateľov sociálnych služieb v CSS EDEN sú dospelí muži všetkých vekových kategórií – prijímatelia, ktorí vzhľadom na svoj zdravotný stav potrebujú pomoc, podporu, starostlivosť a dohľad takou formou a v druhu sociálnej služby, ktorú poskytuje zariadenie. Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN ku dňu 31.12.2021 bola od 22 rokov do 79 rokov. Vekový priemer ku koncu roku 2021 bol v domove sociálnych služieb 46,6 rokov, v špecializovanom zariadení 58,00 rokov a celkovo v CSS EDEN 52,1 rokov.

Tabuľka č. 7: Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN ku dňu 31.12.2021

	DSS	ŠZ	spolu
19-25 rokov	5	3	8
26-39 rokov	10	1	11
40-62 rokov	20	19	39
63-74 rokov	6	12	18
75-79 rokov	0	3	3
80-84 rokov	0	0	0
85-89 rokov	0	0	0
nad 90 rokov	0	0	0

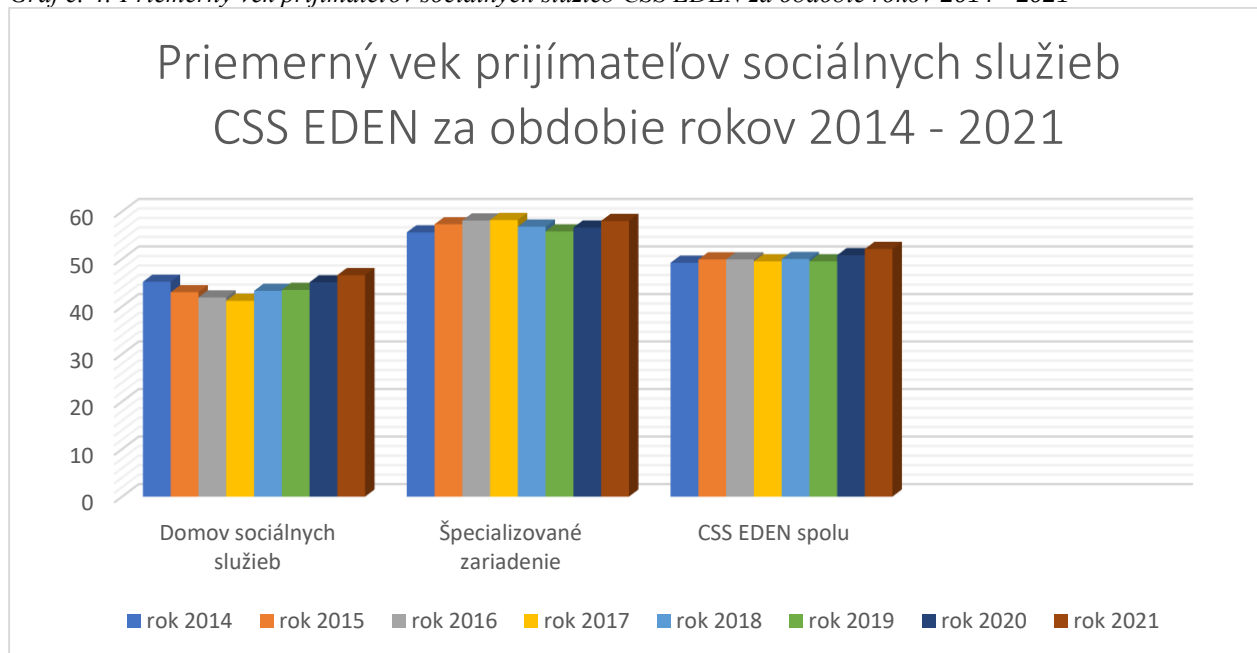
Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 3: Veková štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN ku dňu 31.12.2021

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 4: Priemerný vek prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN za obdobie rokov 2014 - 2021

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pomerne výraznú skupinu prijímateľov sociálnych služieb tvoria prijímatelia sociálnych služieb s obmedzenou spôsobilosťou na právne úkony alebo prijímatelia sociálnych služieb, ktorí sú úplne pozbavení spôsobilosti na právne úkony. Takýto zásah do práv prijímateľov sociálnych služieb nesmie byť chápaný ako možnosť rozhodovať za nich vo všetkých sférach života, ale ako nástroj na ochranu práv a právom chránených záujmov prijímateľov sociálnych služieb v súvislosti s ich telesným, duševným a mentálnym handicapom. Aj prijímatelia sociálnych služieb pozbavení spôsobilosti na právne úkony disponujú spôsobilosťami v rôznych sférach života, preto sú podporovaní v rozhodovaní vo veciach bežného života, vo vyjadrovaní svojho názoru a pokiaľ je to možné vzhľadom k zdravotnému stavu, aj v podávaní žiadostí o prinavrátenie spôsobilosti na právne úkony v rámci sociálneho poradenstva.

Tabuľka č. 8: Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN podľa spôsobilosti na právne úkony k 31.12.2021

	DSS	ŠZ	spolu
<i>spôsobilí</i>	21	18	39
<i>čiastočne spôsobilí</i>	4	7	11
<i>nespôsobilí</i>	16	13	29

Zdroj: Vlastné spracovanie

Graf č. 5: Štruktúra prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN podľa spôsobilosti na právne úkony k 31.12.2021

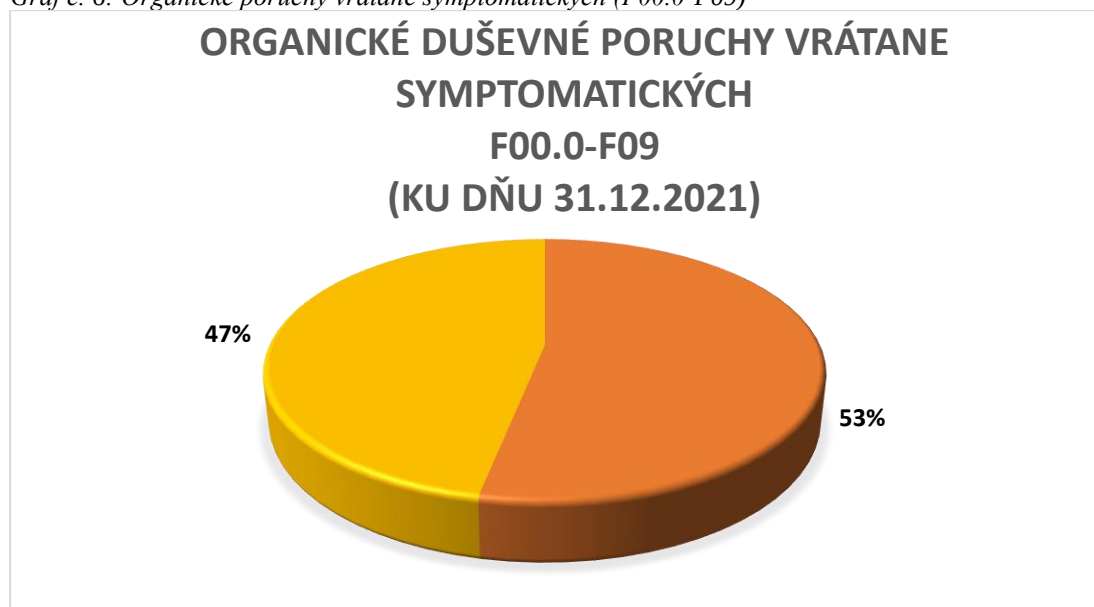

Zdroj: Vlastné spracovanie

Na úseku zdravotno-opatrovateľskej starostlivosti je zabezpečovaná ošetrovateľská a opatrovateľská starostlivosť o prijímateľov sociálnych služieb s viacnásobnými ochoreniami a postihnutiami. Dochádza k prelínaniu sa viacerých ochorení a postihnutí a preto sú vybrané najčastejšie sa vyskytujúce psychiatrické a neurologické diagnózy v zariadení CSS EDEN (podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb) na porovnanie ich výskytu oproti ostatným ochoreniam a postihnutiam v zariadení.

Medzi veľkou skupinu postihnutí vyskytujúcú sa u prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN patrí skupina diagnóz zahrnutých do Organických duševných porúch vrátane symptomatických, označené podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F00.0-F09.

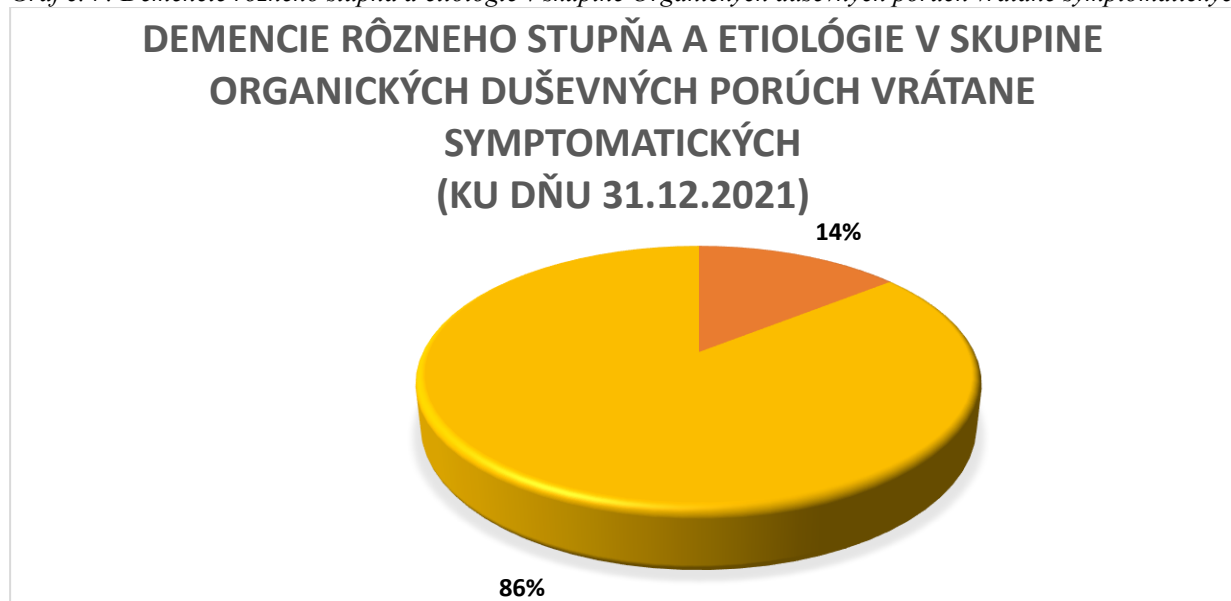
Graf č. 6: Organické poruchy vrátane symptomatických (F00.0-F09)

Zdroj: Vlastné spracovanie

Medzi často sa vyskytujúce diagnózy v rámci Organických duševných porúch vrátane symptomatických v CSS EDEN sú demencie rôzneho stupňa a etiológie, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F00.0-F03.

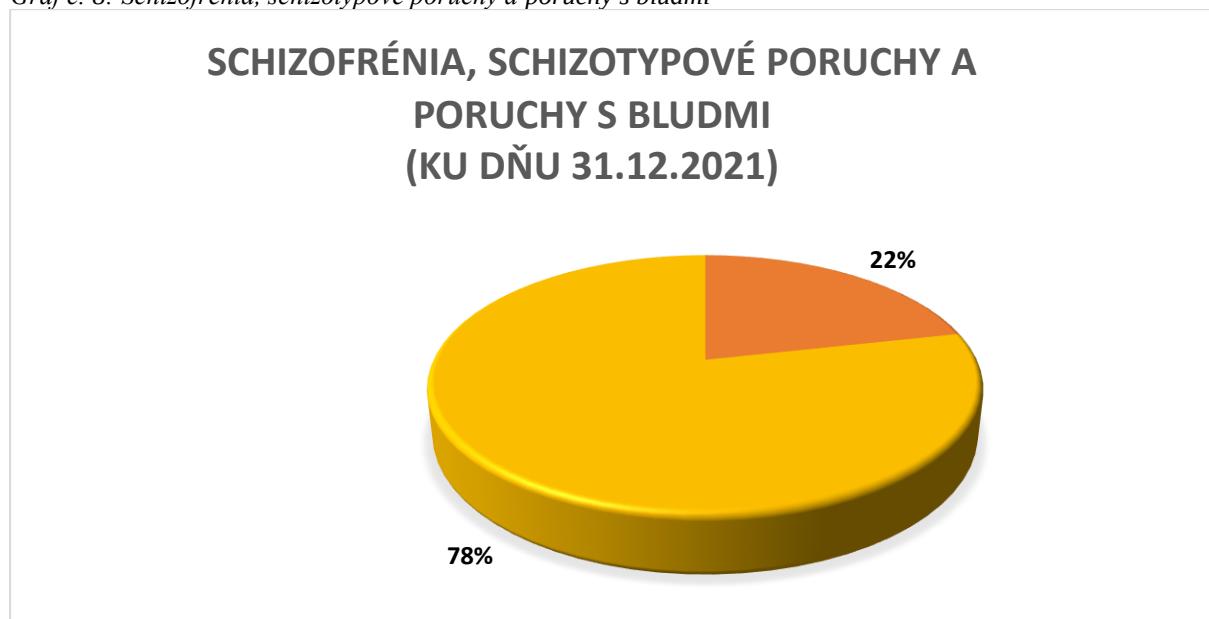
Graf č. 7: Demencie rôzneho stupňa a etiológie v skupine Organických duševných porúch vrátane symptomatických

Zdroj: Vlastné spracovanie

Medzi najčastejšie sa vyskytujúce psychické poruchy medzi prijímateľmi sociálnych služieb CSS EDEN patrí skupina diagnóz Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F20.0-F29.

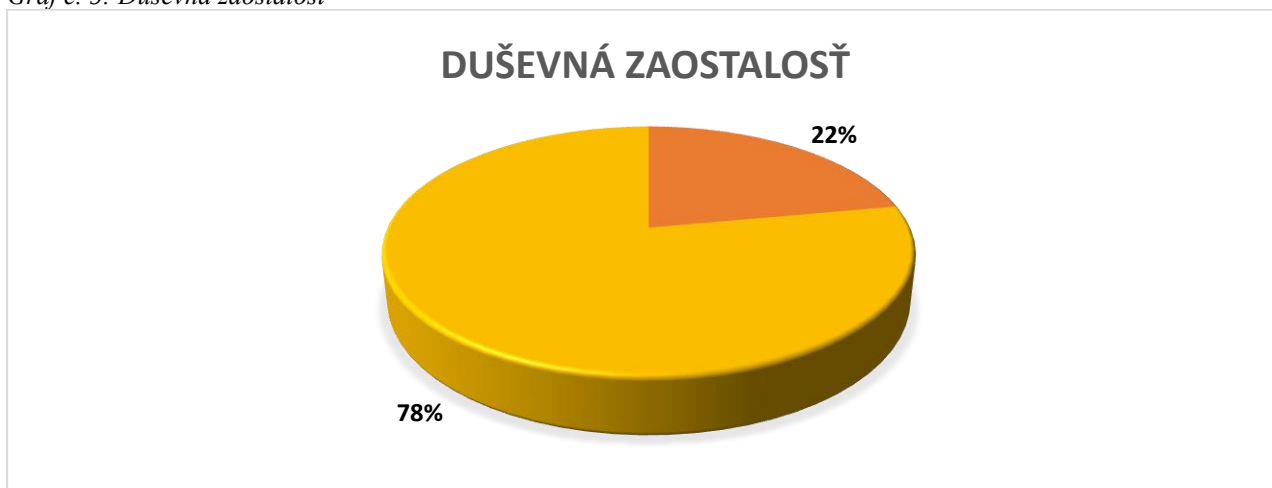
Graf č. 8: Schizofrénia, schizotypové poruchy a poruchy s bludmi

Zdroj: Vlastné spracovanie

Poslednou počtom výraznejšou skupinou postihnutí vyskytujúcich sa medzi prijímateľmi sociálnych služieb CSS EDEN je Duševná zaostalosť, označenie podľa Medzinárodnej klasifikácie chorôb F70.0-F79.

Graf č. 9: Duševná zaostalosť

Zdroj: Vlastné spracovanie

Pandémia koronavírusu sa aj v roku 2021 výrazne dotýkala životov prijímateľov sociálnych služieb, zamestnancov a ich rodín. Po druhej vlne pandémie ochorenia Covid-19, s ktorou sme v zariadení bojovali v novembri a decembri 2020, sme privítali možnosť očkovania vakcínou proti tomuto ochoreniu. Klienti, ktorí spĺňali všetky kritéria na podanie očkovacej látky, boli v mesiaci február, marec a november zaočkovaní proti ochoreniu Covid-19 očkovacou látkou Comirnaty od výrobcu BNU-PFI. Tretiu vlnu pandémie v októbri 2021, aj vďaka preventívnym opatreniam, zvládli naši obyvatelia, aj zamestnanci bez komplikácií.

Graf č. 10. : Zaočkovanosť proti Covid-19 u PSS ku 31.12.2021

Zdroj: Vlastné spracovanie

4. Personálne podmienky a organizačná štruktúra poskytovateľa sociálnych služieb

Centrum sociálnych služieb EDEN, ako poskytovateľ sociálnych služieb, má vypracovanú štruktúru zamestnancov a počet pracovných miest, ktorá zodpovedá strategickej vízii, poslaniu a cieľu organizácie ako i počtu prijímateľov sociálnych služieb.

Kvalifikačné požiadavky na zamestnancov zariadenia, ich povinnosti a kompetencie sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, aby zamestnanci boli schopní zabezpečiť naplnenie individuálnych potrieb prijímateľov sociálnych služieb.

V roku 2021 v zariadení zabezpečovalo odborné a prevádzkové činnosti 53 zamestnancov, z toho 44 žien a 9 mužov. Poskytovateľ neprekročil maximálny počet prijímateľov sociálnych služieb na jedného zamestnanca a dodržal minimálny percentuálny podiel odborných zamestnancov na celkovom počte zamestnancov. K 31.12.2021 bolo v CSS EDEN zamestnaných 53 zamestnancov a 79 prijímateľov sociálnych služieb.

Výkon práce a odmeňovanie zamestnancov domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia sa riadi príslušnými ustanoveniami zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce v znení neskorších predpisov, zákonom č. 552/2003 Z. z. o výkone práce vo verejnom záujme a zákonom č. 553/2003 Z. z. o odmeňovaní zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v znení neskorších predpisov.

Členenie zamestnancov podľa funkcií upravuje Organizačný poriadok a Organizačná štruktúra zariadenia. CSS EDEN sa organizačne člení na 5 úsekov, ktoré riadia vedúci úsekov.

Každý poskytovateľ sociálnej služby musí mať v súlade s platnou legislatívou spracované štandardy kvality, ktoré popisujú ako má vyzerat' kvalitná sociálna služba. Na ich tvorbe sa podieľajú zamestnanci zariadenia a zaväzujú sa, že budú podľa nich postupovať. Podmienky kvality poskytovanej sociálnej služby upravujú povinnosti, ktoré poskytovateľovi vyplývajú z jednotlivých ustanovení zákona o sociálnych službách Príloha č. 2 k zákonu č. 448/2008 Z. z. v znení zákona č. 485/2013 Z. z. Zákon 485/2013 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, v § 104 určuje hodnotenie podmienok kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Aj rok 2021 bol v súvislosti s pandémiu ochorenia COVID – 19 poznamenaný zvýšeným počtom práceneschopných zamestnancov (ďalej len „PN“) a zamestnancov ošetrojúcich člena rodiny (ďalej len „OČR“). Konkrétne sa jednalo o 19 zamestnancov, ktorí boli dočasne PN z dôvodu ochorenia Covid-19 a 9 zamestnancov PN z dôvodu iného ochorenia. 1 zamestnanec čerpal OČR z dôvodu ochorenia Covid-19 člena rodiny a 1 zamestnanec čerpal OČR z dôvodu iného ochorenia člena rodiny.

Od roku 2020 zamestnanci CSS EDEN majú možnosť po odpracovaní piatich rokov v zariadení využiť rekondičný pobyt. V roku 2021 rekondičný pobyt absolvovali 9 zamestnanci v Kúpeľoch Sklené Teplice v celkovej cene 2 307 Eur (cena na jedného zamestnanca 256,33 Eur/ 6 nocí). Zamestnanci taktiež využili aj možnosť zúčastniť sa na rekreačných pobytoch v celkovej sume 4 465,05Eur / 21 osôb.

V zariadení CSS EDEN pracovali v roku 2021 1 zamestnanec ZŤP a 2 zamestnanci poberali invalidný dôchodok.

Tabuľka č. 9: Štruktúra zamestnancov k 31.12.2021

Riaditeľ DSS a ŠZ	1		1
	1	Manažér kvality v sociálnych službách	1
	1	Psychológ	1
Ekonomický úsek	3	Ekonom	1
		Personalista, manažér pre ekonomiku a projekty	1
		Mzdár-hodpodár	1
Úsek sociálnych služieb	10	Sociálny pracovník - koordinátor	1
		Sociálny pracovník	2
		Vedúca inštruktorka sociálnej rehabilitácie	1
		Inštruktor sociálnej rehabilitácie	4
		Inštruktor rozvoja pracovných zručností	1
		Vodič-údržbár/Inštruktor rozvoja pracovných zručností	1
Úsek zdravotno-opatrovateľskej starostlivosti	27	Vedúca sestra	1
		Sestra	6
		Praktická sestra	3
		Fyzioterapeut	1
		Vedúca opatrovateľka	1
		Opatrovateľ	15
Hygienicko-prevádzkový úsek	9	Denná sestra	1
		Upratovačka	4
		Pomocná sila vo výdajni jedál	2
		Zamestnanec pracovne	2
Úsek údržby	1	Vodič-údržbár	1

Zdroj: Vlastné spracovanie

V priebehu roka 2021 zariadenie skončilo pracovný pomer so štyrmi zamestnancami:

- s jedným zamestnancom bolo pracovný pomer ukončený dohodou,
- traja zamestnanci ukončili pracovný pomer dohodnutý na dobu určitú.

Voľné pracovné miesta boli obsadzované priebežne, do pracovného pomeru boli prijatí štyria zamestnanci. K 31.12.2021 bolo päť zamestnankýň na rodičovskej dovolenke.

Adaptačný proces

Pri prijímaní nových zamestnancov je rozhodujúcim kritériom odborná kvalifikovanosť pre danú pracovnú pozíciu a osobnostné predpoklady zamestnanca. Počas adaptačného procesu je poskytované novým zamestnancom zaškolenie v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a je vypracovaný individuálny plán adaptačného procesu, jeho priebežné a záverečné hodnotenie. Výsledkom hodnotenia adaptačného procesu je rozhodnutie o zotrvaní zamestnanca v pracovnom pomere po skúšobnej dobe, rozhodnutie o prípadnom predĺžení zaškolenia procesu alebo o ukončení pracovného pomeru s novoprijatým zamestnancom. V roku 2021 bolo výsledkom hodnotenia adaptačného procesu vedúcimi pracovníkmi zotrvanie 3 zamestnancov po skúšobnej dobe v pracovnom pomere na dobu určitú a ukončenie pracovného pomeru v skúšobnej lehote jednému zamestnancovi.

Vzdelávanie

Cieľom zariadenia je rozvíjať ľudské zdroje tak, aby zodpovedali požiadavkám odborných postupov a príslušných noriem, vytváranie podmienok na optimálne naplňovanie cieľov a poslania organizácie. Preto i v roku 2021 zariadenie poskytlo vzdelávanie zamestnancom zariadenia zamerané na zabezpečenie profesionálneho výkonu sociálnych služieb a tým aj kvality poskytovaných sociálnych služieb.

Zariadenie okrem vzdelávania na rôznych kurzoch, seminároch formou externého vzdelávania, poskytuje a vykonáva interné školiace aktivity. V roku 2021 bolo interné vzdelávanie zamerané najmä na podmienky kvality v sociálnych službách. Aj v roku 2021 boli z dôvodu pretrvávajúcich protipandemických opatrení využívaná online forma vzdelávania.

Tabuľka č. 10: Vzdelávanie zamestnancov CSS EDEN v roku 2021

mesiac	názov vzdelávania	počet zúčastnených zamestnancov
január 2021	Smart koncept sociálnej inovácie - Dopady pandémie na zariadenia sociálnych služieb z pohľadu Smart riešení	1
	Odpady po 1.1.2021-legislatíva vs. prax	5
	Ročné zúčtovanie preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti za rok 2020	1
február 2021	Webinár „fond malých projektov“ Interreg V-A SR-ČR 2014-2020	1
	Smart koncepcie sociálnej inovácie	1
marec 2021	Školenie EAM – X Matik	1
	Školenie EAM – X Matik – evidencia nehnuteľného majetku	1
apríl 2021	Odborný audit – supervízia konceptu bazálnej stimulácie	22
	Štandardy kvality v sociálnych službách	7
	Obsluha evakuačného výťahu v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z.	41
	Zákazka s nízkou hodnotou v systéme EVO pre verejných obstarávateľov v Žilinskom samosprávnom kraji	1
	Súhrnné správy podľa § 10 ods. 10	1
	Externá supervízia	14
máj 2021	Interná supervízia	34
	Post-covidové a systémové zmeny v sociálnych službách	3
jún 2021	Hodnotenie kvality poskytovateľov sociálnej služby v praxi	2
	Nákladové strediská	1
	Hodnotenie kvality poskytovanej sociálnej služby v praxi	2
	Interné vzdelávanie – Kvalita sociálnych služieb – oblasť dodržiavania základných ľudských práv a slobôd	21
	Sexualita ľudí s mentálnym postihnutím	4
	Legislatíva v sociálnych službách	1

	Interné vzdelávanie – Kvalita sociálnych služieb – Oblasť procedurálnych podmienok kvality	10
	Návrh Smart koncepcie v oblasti sociálnych inovácií na roky 2021-2025	1
	Interná supervízia	13
júl 2021	Obsluha evakuačného výťahu v zmysle zákona č. 124/2006 Z. z.	12
	Komunikačné zručnosti	17
	Manažérske zručnosti	4
	Kvalita sociálnych služieb NP KSS	7
	Rozvoj kompetencií manažmentu a zamestnancov sociálnych služieb	7
august 2021		
september 2021	Bazálna stimulácia	1
	Kalkulácie, rozpočtovanie, nákladové strediská, finančný manažment	1
	Register sociálnej pomoci	2
	VO zákaziek s nízkou hodnotou	1
	Projektový manažment	1
október 2021	Informačný systém odpadového hospodárstva	1
	Školenie CO	53
	Projektový manažment	1
	Interná supervízia	18
november 2021	Úradná a obchodná korešpondencia	2
	Projektový manažment	1
	Externá supervízia	10
	Príprava úspešnej žiadosti o grant	1
	Interná supervízia	11
december 2021	Interná supervízia	13
	Školenie programu HACCP	27

Zdroj: Vlastné spracovanie

5. Aktivity, voľný čas a príjemne strávené chvíle

Organizovanie voľnočasových aktivít pre prijímateľov sociálnych služieb v CSS EDEN bolo aj v roku 2021 v značnej miere ovplyvnené celospoločenskou situáciou súvisiacou s pandémiou ochorenia COVID-19. Napriek tejto nepriaznivej celospoločenskej situácii, snahou nášho zariadenia bolo pripraviť a zorganizovať čo najširšie spektrum podporných, záujmových a voľnočasových aktivít a dať tak možnosť prijímateľom sociálnych služieb tráviť svoj voľný čas čo najviac aktívne a zmysluplne. Preto aj v tomto roku, s dôrazom na bezpečnosť a ochranu zdravia prijímateľov sociálnych služieb a v súlade s aktuálnymi opatreniami, usmerneniami a odporúčaniami, bolo zrealizovaných mnoho aktivít, ktoré podľa reakcií klientov a aj zamestnancov, možno hodnotiť ako úspešné a zaujímavé.

V rámci zariadenia ponúkame širokú škálu podporných, záujmových a voľnočasových aktivít, tak aby si každý prijímateľ sociálnej služby mal možnosť vybrať takú činnosť, ktorá najviac vyhovuje jeho záujmom, záľubám a zdravotnému stavu. Aktivizácia prijímateľov je cieľená so zameraním hlavne na rozvoj resp. udržiavanie už získaných schopností, zručností a k celkovému zlepšeniu fyzického a psychického zdravia. Všetky tieto atribúty sú dôležitým činiteľom pri ďalšom fungovaní našich klientov v komunite a v spoločnosti ako takej.

5.1 Kultúrne – spoločenské podujatia

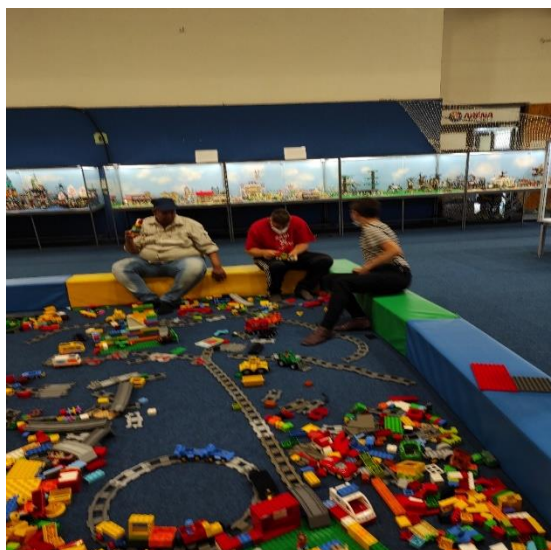
Výber a organizovanie kultúrno – spoločenských aktivít bol zameraný na aktivity, ktoré svojou témou, činnosťou či atraktivnosťou oslovia čo najväčší počet prijímateľov sociálnych služieb nášho zariadenia a zanechajú v nich pocit uvoľnenia a oddychu. Cieľom týchto aktivít je účelné a príjemné trávenie voľného času klientov, spoločná zábava, získanie nových vedomostí a zručností, umelecké vyžitie a zároveň aktívne zapojenie sa do týchto činností.

Naši klienti niekoľkokrát navštívili Národopisné múzeum v Liptovskom Hrádku, v ktorom boli pre nich pripravené rôzne ukážky remeselných prác ako napríklad práca rezbára, výroba modrotlačé, výroba kvetov zo zvyškov vlny, výroba obalov na knihy a záložiek a podobne. Klienti si uvedené expozície nielen prezreli ale aj sami priložili ruku k dielu a vyrobili si malé pamiatkové predmety prezentovanými remeselnými technikami. Pri pohľade na hotové výrobky sa skutočne nedala poprieť zručnosť a šikovnosť našich prijímateľov sociálnych služieb.

Pravidelným príjemným spštením voľného času prijímateľov je návšteva kina. Veľký dojem v nich zanechala aj návšteva výstavy LEGO® kociek v Bricklandii v priestoroch Liptov Arény v Liptovskom Mikuláši.

V mesiaci júl k nám do zariadenia po dlhšom čase zavítali aj klauni z občianskeho združenia Červený nos, ktorí svojou návštevou a dobrou náladou odpútavajú pozornosť klientov od strachu, napätia a úzkosti.

5.2. Športové aktivity v CSS EDEN

Športová činnosť poskytuje klientom príležitosť na rozvoj ich fyzických schopností, preukázanie odvahy, prežitie radosti, nadväzovanie priateľstiev, prežitie pocitov spolupatričnosti a v neposlednom rade pozitívne vplýva na ich psychické a fyzické zdravie.

Viacero našich prijímateľov sociálnych služieb má k športu veľmi blízko a aj v minulosti sa zúčastňovali rôznych športových podujatí a súťaží organizovaných či už našim zariadením, alebo zariadeniami podobného typu. Žiaľ posledné roky neumožňujú našim klientom z dôvodu prijatých protiepidemických opatrení merať si sily s klientmi z iných zariadení a vzájomne tak tráviť príjemné chvíle pri športe. Táto skutočnosť však nič nemení na fakte, že šport patrí v našom zariadení medzi

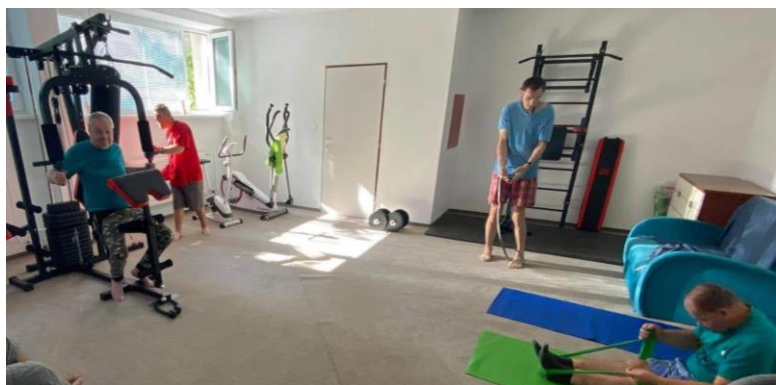
najobľúbenejšie aktivity medzi klientmi, k čomu majú vytvorené priaznivé podmienky či už v priestoroch zariadenia, v budove neďalekej telocvične alebo na vonkajšom ihrisku v areály záhrady pri telocvični.

Medzi najobľúbenejšie športy už tradične patrí florbal, ktorý si klienti radi raz za týždeň zahrajú so zamestnancami zariadenia. Minulý rok sa nám podarilo aj zorganizovať florbalový turnaj s klientmi Domova sociálnych služieb a špecializovaného zariadenia Liptovský Hrádok, pracovisko Smrečany.

Medzi ostatné obľúbené športové aktivity patrí futbal, stolný tenis, cyklistika, turistika a cvičenie vo fyzioterapeutickej miestnosti, ktorá je kompletne vybavená rôznymi cvičebnými pomôckami a náradím.

5.3 Leto spojené s oddychom aj so spoznávaním

Pandémia ochorenia Covid-19, pokračujúca aj v roku 2021, v prvom polroku nedávala istoty pri plánovaní aktivít na leto. V CSS EDEN bol kladený dôraz na to, aby klienti trávili, pokiaľ je to možné, čo najviac času na čerstvom vzduchu a pokiaľ situácia povolila, tak aj mimo zariadenia.

Situácia sa v lete zlepšila a tak sa podarilo zorganizovať niektoré letné aktivity a pobytové akcie tak, ako po minulé roky.

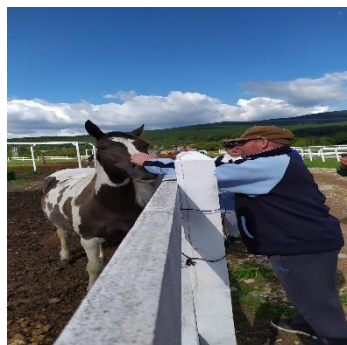
Jednou z prvých pobytových akcií minulého leta bol aj rekreačný pobyt v Chate Alpina vo Vavrišove, kde za pekného letného počasia si klienti užívali chvíle plné zábavy, turistiky, športu a samozrejme varenia gulášu a iných dobrôt, ktoré na „chatovačku“ patria.

V čase, keď už leto ukazovalo svoj chrbát, strávili naši klienti v mesiaci september príjemný teplý deň na výlete v zoologickej záhrade v Spišskej Novej Vsi.

Druhou pobytovou aktivitou bol rekreačný pobyt pri vodnej nádrži Zemplínska Šírava. Aj keď počasie už veľmi neprialo kúpaliskovým radovánkam a kúpať sa v priehrade už nebolo možné, nič to neubralo na chuti a radosť z návštevy žrebčína, výletu na lodi, spoločenských hier, alebo z opekania špekačiek a posedenia pri ohni.

5.4 Pomoc druhým a dobrovoľnícke aktivity

Tradične každý rok sa klienti CSS EDEN zúčastňujú a zapájajú do rôznych verejnoprospešných aktivít a dobrovoľníckych aktivít v rámci komunity mesta, ale aj mimo neho. Tieto aktivity im prinášajú pocit spolupatričnosti a osožnosti, zvyšujú ich angažovanosť a motiváciu urobiť niečo aj pre iných.

Jednou z takýchto aktivít s pravidelnou každoročnou účasťou klientov a zamestnancov CSS EDEN je Barlatón, ktorý organizuje Komunitná nadácia Liptov a peňažný výťažok z tejto akcie je venovaný rodinám s hendikapovanými deťmi. V roku 2020 bolo toto podujatie organizované virtuálnou formou, avšak vďaka uvoľneným preventívnym opatreniam v roku 2021 bolo možné zúčastniť sa tejto dobročinnnej akcie osobne, ako po predchádzajúcich rokoch. Vzhľadom na krehkosť zdravia našich klientov, sme sa aj tento rok, po dohode s organizátormi Barlatónu, zúčastnili akcie individuálne ako samostatná skupina na trase podľa vlastného výberu. Opäť nás naplňal dobrý pocit, že pomáhame iným a zároveň robíme niečo pre svoje zdravie.

V rámci dobrovoľníckych aktivít sa CSS EDEN zapojilo v mesiaci máj do kampane Vyčistíme spolu kraj. Išlo o aktivitu organizovanú v rámci Roku dobrovoľníctva, ktorú pripravila Sekcia pre mládež Žilinského samosprávneho kraja. Cieľom tejto akcie bolo vyčistiť životné prostredie a skrášliť tak okolie mesta, v ktorom žijeme. Organizátor zabezpečil pre účastníkov materiálne vybavenie vo forme ochranných pracovných pomôcok, vriec na odpadky a tiež zaslaním darčkových predmetov. Klienti a zamestnanci CSS EDEN sa zamerali pri čistení prírody na okolie lipovej aleje v Liptovskom Hrádku, kde sa nachádza naše zariadenie.

Do nie celkom tradičnej formy pomoci, ktorej sa zúčastnili aj klienti CSS EDEN, môžeme zaradiť zapojenie sa do celosvetovej kampane Hodina Zeme. Účasť spočívala v tom, že všetci ľudia na tejto planéte na znak jej ochrany vypnú na niekoľko minút svetlo v rovnaký čas. Účasťou na tejto kampani chceli klienti a zamestnanci vyjadriť vieru v pozitívnu zmenu, snahu a ochotu ochraňovať našu Zem.

....pomáhame neznámym ..... aj my sme neznámymi obdarovaní....

Slovensko sa už niekoľko rokov mení na krajinu dobrých skutkov. Každý rok v predvianočnom čase sa množstvo ľudí zapája do krásnej akcie „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“. Počas pár dní, kedy táto akcia prebieha, ľudia ukazujú, že dobro sa stále deje. Ani náročné obdobie a ťaživá situácia súvisiaca s pandemiou Covid-19, neodradila známych aj neznámych, veľkých aj malých pripraviť pre klientov zariadení sociálnych služieb malé pozornosti a darčeky. Aj klienti CSS EDEN boli obdarovaní krabičkami, ktorých obsah bol pripravený s láskou a štedrosťou a takmer do každej bol vložený vianočný pozdrav s láskavými, úprimnými a povzbudzujúcimi želaniami alebo obrázok nakreslený tými najmenšími.

Všetkým darcom sa zamestnanci poďakovali aspoň slovne pri preberaní krabičiek a tento rok pre nich pripravili aj poďakovanie formou perníkového srdiečka. Vďaka všetkým darcom bola vyjadrená aj prostredníctvom mesačníka Hrádocký spravodaj.

„Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“

POĎAKOVANIE

V mesiaci december zvykneme už všetci naplno pociťovať blížiaci sa koniec roka, ku ktorému neodmysliteľne patria Vianoce. Súčasťou tohto tak krásneho sviatku je aj obdarúvanie sa darčekom, ...darčeky darované členom našich rodín, priateľom a súčasne od nich aj s láskou a vďakou darčeky prijímané.

Začiatkom decembra 2021 už po štvrtýkrát prebehol na Slovensku projekt „Koľko lásky sa zmestí do krabice od topánok“, ktorého myšlienka je nám všetkým dôverne známa.

Práve prostredníctvom tohto projektu stále viac a viac ľudí pripraví darček (a mnohí z nich nielen jeden) aj pre ľudí, ktorých vôbec nepoznajú, ...pre klientov sociálnych zariadení.

Napriek tomu, že už druhýkrát boli najkrajšie sviatky roka poznačené pandemiou, ľudia na celom Slovensku zas a znova dali na vedomie, že ich srdcia bijú a sú naplnené dobrom aj pre iných, dôkazom čoho boli aj obdarovaní klienti nášho zariadenia.

Veľké množstvo doručených krabičiek a ich obsahov, vrátane vložených vianočných prání, dojalo každého jedného z nich a tiež zamestnancov zariadenia. Vo veľa prípadoch nám stislo srdce, či sa objavili v očiach slzy, lebo nie je nič krajšie, ako darovať niekomu niečo, do čoho bola vložená energia, čas, ochota aj finančné prostriedky.

Dovoľte nám preto v mene našich klientov a samozrejme aj zamestnancov vyjadriť nesmiernu vďačnosť a úctu všetkým Vám, ktorí ste nezištne s láskou, štedrosťou a porozumením pripravili a dopriali radosť aj pre Vás neznámych ľudí, klientov Centra sociálnych služieb EDEN.

Súčasne všetkým chceme popriať v roku 2022 pevné zdravie, šťastie, dostatok energie, veľa pokoja, radosti, porozumenia a osobných aj pracovných úspechov.

Klienti a zamestnanci Centra sociálnych služieb EDEN, Liptovský Hrádok

ĎAKUJEME!

5.5 Z každého rožka troška

Naše zariadenie pripravuje aktivity pre prijímateľov sociálnych služieb z rôznych oblastí, na rozličné témy a tým dávame klientom možnosť vybrať si takú aktivitu, ktorá im najviac vyhovuje vzhľadom na ich schopnosti, možnosti, nálady a zdravotný stav. O tom, že aj skladba aktivít za rok 2021 bola pestrá, svedčí skutočnosť, že sa počas celého roka klienti veľmi radi zúčastňovali vedomostných kvízov a besied pripravených pri príležitostiach významných udalostí a sviatkov, ako boli Traja králi, Liptovský Hrádok a jeho okolie, Sviatok Sv. Valentína, Marec mesiac knihy, Deň Zeme, Deň ľavákov, Október mesiac úcty k starším, Adventné obdobie....

V deň sviatku hasičov „Sviatok sv. Floriána“ naši klienti navštívili hasičskú stanicu v Liptovskom Hrádku, kde sa dozvedeli veľa zaujímavostí o práci hasičov a ich technike, ktorú pri zásahoch používajú. S hasením požiarov úzko súvisí aj záchrana ľudských životov a tak sa klienti na prezentácii „Teória, praktické ukážky a nácvik prvej pomoci“, ktorú pre nich pripravili zamestnanci Strednej zdravotníckej školy v Liptovskom Mikuláši, dozvedeli praktické informácie o poskytovaní prvej pomoci.

V mesiaci august sme v areály záhrady pri telocvični privítali príslušníkov polície so svojimi štvornohými kolegami. Policajní kynológia si pre prijímateľov sociálnych služieb CSS EDEN pripravili ukážky práce s policajnými psami ako obrana, pachové práce, poslušnosť a odpovedali na všetky zvedavé otázky.

V mesiaci október bola pre prijímateľov pripravená beseda s včelárom, v ktorej sa klienti veľmi živo zapájali do diskusie a tiež bola zorganizovaná exkurzia na Farmu Východná spojenú s ochutnávkou výrobkov z kravského a ovčieho mlieka. Návšteva farmy urobila veľký dojem hlavne na klientov, ktorých kniha života má už veľa stránok a mnohí z nich si s nostalgiou zaspomínali na aktívne roky svojho života strávené pri práci na farmách, statkoch a gazdovstvách.

Klienti nášho zariadenia majú skutočne rôznorodé záujmy, oslovuje ich veľa tém a oblastí. Svoju fantáziu vedia použiť pri zhotovovaní rôznych predmetov, dekorácií a malých darčiekov. Zaujímajú ich napríklad ľudové zvyky, ku ktorým patrí veľkonočná oblievačka, stavenie mája či sviatok sv. Mikuláša.

Činnosť pri ktorej si každoročne spoločne oddýchnu klienti a aj zamestnanci je výroba veľkonočných a vianočných pozdravov. Opäť aj v tomto roku zariadenie vyhotovilo veľkonočné a vianočné pozdravy pre predsedníčku Žilinského samosprávneho kraja, ktorá aj takouto formou prezentuje prácu prijímateľov sociálnych služieb na celospoločenskej úrovni.

Na výrobu darčkových predmetov, maľovanie a podobne využívajú klienti rôzne prírodné materiály. Najobľúbenejším a najcharakteristickejším materiálom pre naše zariadenie je drevo a výrobky z neho. Výsledkami práce klientov sa zariadenie každoročne reprezentuje na výstavách organizovaných v priestoroch budovy Úradu Žilinského samosprávneho kraja.

Okrem práce s drevom, klienti CSS EDEN obľubujú práce v kuchyni a to varenie, pečenie, príprava rôznych chutíoviek a podobne. Napriek tomu, že sú to muži, v pečení koláčov a varení jedál dokážu konkurovať nejednej gazdinke. V tomto roku využívali na prípravu jedál aj vlastnoručne vypestovanú zeleninu.

K veľmi milým až dojemným aktivitám patria aj vzájomné gratulácie a oslavy ich sviatkov, kedy osobitnú pozornosť venujú hlavne oslávencom, ktorí oslavujú okrúhle narodeniny, či významné životné jubileá. Pri tejto príležitosti nikdy nechýba torta upečená spoločne s inštruktormi sociálnej rehabilitácie.

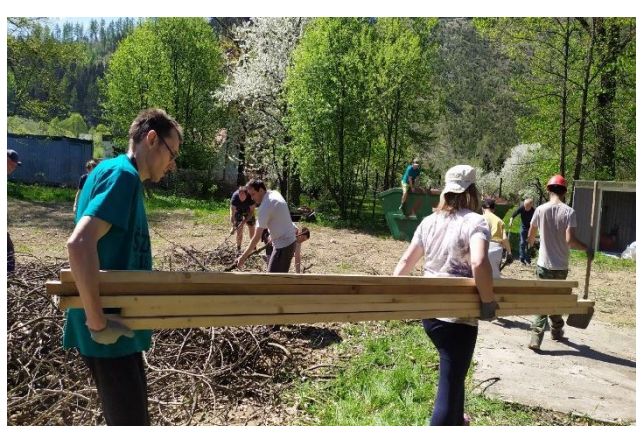

5.6 Spoločne sa podieľame na zveľad'ovaní našich priestorov a okolia

V roku 2017 bola do správy CSS EDEN daná budova telocvične a areál záhrady po bývalej Strednej škole drevárskej. Tento objekt postupne prechádza rozsiahlou rekonštrukciou. Výsledky interiérových a stavebných úprav okolia od roku 2017 sú viac ako viditeľné. Tieto priestory poskytujú významné možnosti pre záujmové aktivity klientov a aktívne trávenie ich voľného času a preto je naďalej našou snahou tieto priestory zveľad'ovať a prispôsobovať záujmom a potrebám našich prijímateľov sociálnych služieb.

Aj v tomto roku sme sa za výraznej pomoci klientov zariadenia podieľali prevažne na úpravách okolia. Išlo o zveľad'ovanie nádvorja a jeho zelene pri budove, práce na terase, budovanie bezbariérového chodníka, budovanie oplotenia, výroba záhradného paletového nábytku a pod.

Klienti sa spoločne s inštruktormi sociálnej rehabilitácie starali o úžitkovú záhradu, v ktorej vo vyvýšených záhonoch pestovali zeleninu, ktorú neskôr využili pri svojich kulinárskych produktoch.

6. Financovanie sociálnych služieb a úhrady za poskytované sociálne služby

Zastupiteľstvo ŽSK na svojom zasadnutí dňa 25.12.2020 uznesením č. 4/22 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2021. Pre CSS EDEN bol pridelený finančný príspevok v celkovej sume **1 147 355 Eur**. V priebehu roka 2021 bol na základe rozpočtových opatrení ŽSK upravený schválený príspevok na sumu **1 168 228 Eur**. Zariadenie v roku 2021 hospodárilo s nasledovným rozpočtom:

Tabuľka č. 11: Rozpočet CSS EDEN na rok 2021

POLOŽKA	SCHVÁLENÝ ROZPOČET V €	UPRAVENÝ ROZPOČET V €
610 Mzdy	623 127 €	625 842 €
620 Poistné a prís. do poisťovní	229 435 €	229 435 €
630 Tovary a služby	292 893 €	311 051 €
640 Transfery	1 900 €	1 900 €
BEŽNÉ VÝDAVKY SPOLU	1 147 355 €	1 168 228 €
713 001 Nábytok	0 €	0 €
713 004 Pr. stroje	0 €	0 €
714 001 Auto	0 €	0 €
716 Prípravná a projektová dokumentácia	0 €	0 €
717 002 Rekonštrukcia a modernizácia	0 €	0 €
717 003 Prístavby	0 €	0 €
KAPITAL.VÝDAVKY SPOLU	0 €	0 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Rozpočet v roku 2021 bol tvorený finančnými prostriedkami:

- príspevok zriaďovateľa /41/ v sume 1 168 228 Eur,
- finančné prostriedky z úhrad prijímateľov sociálnych služieb za poskytované sociálne služby /46/ v sume 292 461,50 Eur,
- finančné prostriedky z úhrad stravy /46/ v sume 18 822,48 Eur,
- finančné prostriedky z dobropisov /46/ v sume 5 912,96 Eur,
- finančné prostriedky z dotácií MPSVR SR /111/ v sume 78 747 Eur

Výška čerpania finančných prostriedkov za rok 2021 je uvedené v tabuľke č. 12.

Tabuľka č. 12 : Zdroje financovania CSS EDEN a čerpanie finančných prostriedkov.

ZDROJE FINANCOVANIA	ČERPANIE FP PODĽA ZDROJOV FIN.
41: Zdroje VÚC	1 151 022,65 €
46: Vlastné zdroje	215 376,45 €
111 : Zo štátneho rozpočtu	77 800,60 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

Aj roku 2021 mala dopad na rozpočet pandémie respiračného ochorenia Covid-19. CSS EDEN niekoľkokrát čelilo prepuknutiu nákazy Covid-19 v zariadení. Zo Štátnych hmotných rezerv a zásob ŽSK sme prijali OOPP v sume 20 004,94 Eur. Z týchto zásob, ako ja zásob OOPP z minulého roka sme použili OOPP v sume 20 004,76 Eur.

Vysoké výdavky v roku 2021 boli evidované aj za zneškodňovanie nebezpečného odpadu, ktorý sa hromadil v zariadení jednak pri bežnej prevádzke ale pri prevádzke v starostlivosti o klientov s potvrdeným ochorením Covid-19. Za nebezpečný biologický odpad, to je kontaminovaný odpad, sú považované použité overaly, rúška, rukavice, respirátory ale aj inkontinenčné pomôcky. Za rok 2021 CSS EDEN použilo finančné prostriedky na likvidáciu nebezpečného biologického odpadu v sume 1 340,40 Eur, pričom pri bežnej prevádzke zariadenia (necovidovej) sa v predchádzajúcich rokoch tieto výdavky pohybovali v sume 158,40 Eur za rok.

V roku 2021 sa CSS EDEN nepodarilo získať finančné dary od dobrovoľných darcov, ale získalo niekoľko vecných darov, za ktoré patrí darcom veľká vďaka, zvlášť v dobe, ktorú nepriaznivo poznačila pandémia ochorenia Covid-19. Tieto dary významným spôsobom pomohli zariadeniu zvládnuť neľahkú situáciu. Dary boli vo forme:

- potravinových doplnkov – Vitamín D3 2000 IU/120 tabliet v počte 74 ks od firmy AdaMart s.r.o. pre prijímateľov sociálnych služieb v celkovej hodnote 256 Eur,
- vianočné stromčeky – 2 ks vrátane frézovania a balenia od firmy Mountfield SK, s. r. o. v celkovej hodnote 120 Eur,
- vitrína na vybavenie jedálne v budove telocvične – 1 ks od firmy IKEA Industry Slovakia, s. r. o., o. z. Jasná,
- hygienické potreby – 480 ks papierových roliek a 189 balíkov toaletného papiera (1 balík obsahoval 56 ks).

Centrum sociálnych služieb EDEN poskytuje sociálne služby prijímateľom sociálnych služieb vo forme:

- domov sociálnych služieb
- špecializované zariadenie

Ekonomicky oprávnené náklady na 1 prijímateľa sociálnej služby Domova sociálnych služieb v roku 2021 predstavovali sumu 14 767,75 Eur a priemerné ekonomicky oprávnené náklady na 1 prijímateľa sociálnej služby na mesiac predstavovali sumu 1 230,65 Eur.

Ekonomicky oprávnené náklady na 1 prijímateľa sociálnej služby Špecializovaného zariadenia v roku 2021 predstavovali sumu 18 823,35 Eur a priemerné ekonomicky oprávnené náklady na 1 prijímateľa sociálnej služby na mesiac predstavovali sumu 1 568,61 Eur.

Priemerná úhrada na 1 prijímateľa sociálnej služby na mesiac bola 300,89 Eur.

7. Plán financovania sociálnych služieb na rok 2022

Zastupiteľstvo ŽSK na svojom zasadnutí dňa 20.12.2021 uznesením číslo 6/30 schválilo rozpočet Žilinského samosprávneho kraja na rok 2022 a príspevok pre naše zariadenie v celkovej sume 937 828 Eur. Kapitálové výdavky na rok 2021 neboli schválené. Od 1.1.2021 došlo k zmene právnej formy organizácie a to z rozpočtovej organizácie na príspevkovú organizáciu. Organizácia tak od roku 2021 plánuje rozpočet na kalendárny rok ako vyrovnaný z finančných prostriedkov od zriaďovateľa vo forme príspevku ako aj z úhrad prijímateľov sociálnych služieb na daný rok, ktoré sa stávajú príjmom organizácie. Rozpočet je spracovaný na základe skutočného čerpania finančných prostriedkov z predchádzajúceho roka. Skutočné čerpanie finančných prostriedkov je spracovávané v programe ISPIN a mesačne elektronicky predkladané zriaďovateľovi na odbor sociálnych vecí a ekonomický odbor – oddeleniu financií, rozpočtu a cien. Na rok 2022 bol Centru sociálnych služieb EDEN pridelený nasledovný rozpočet:

Tabuľka č. 12: Rozpočet na rok 2022

VÝDAVKY	SUMA
Výdavky celkom	937 828 €
Kapitálové výdavky	0 €
Bežné výdavky /41/	937 828 €
Z toho:	
Osobné výdavky (mzdy, odvody)	909 293 €
Prevádzkové výdavky (tovary a služby)	28 535 €

Zdroj: Vlastné spracovanie

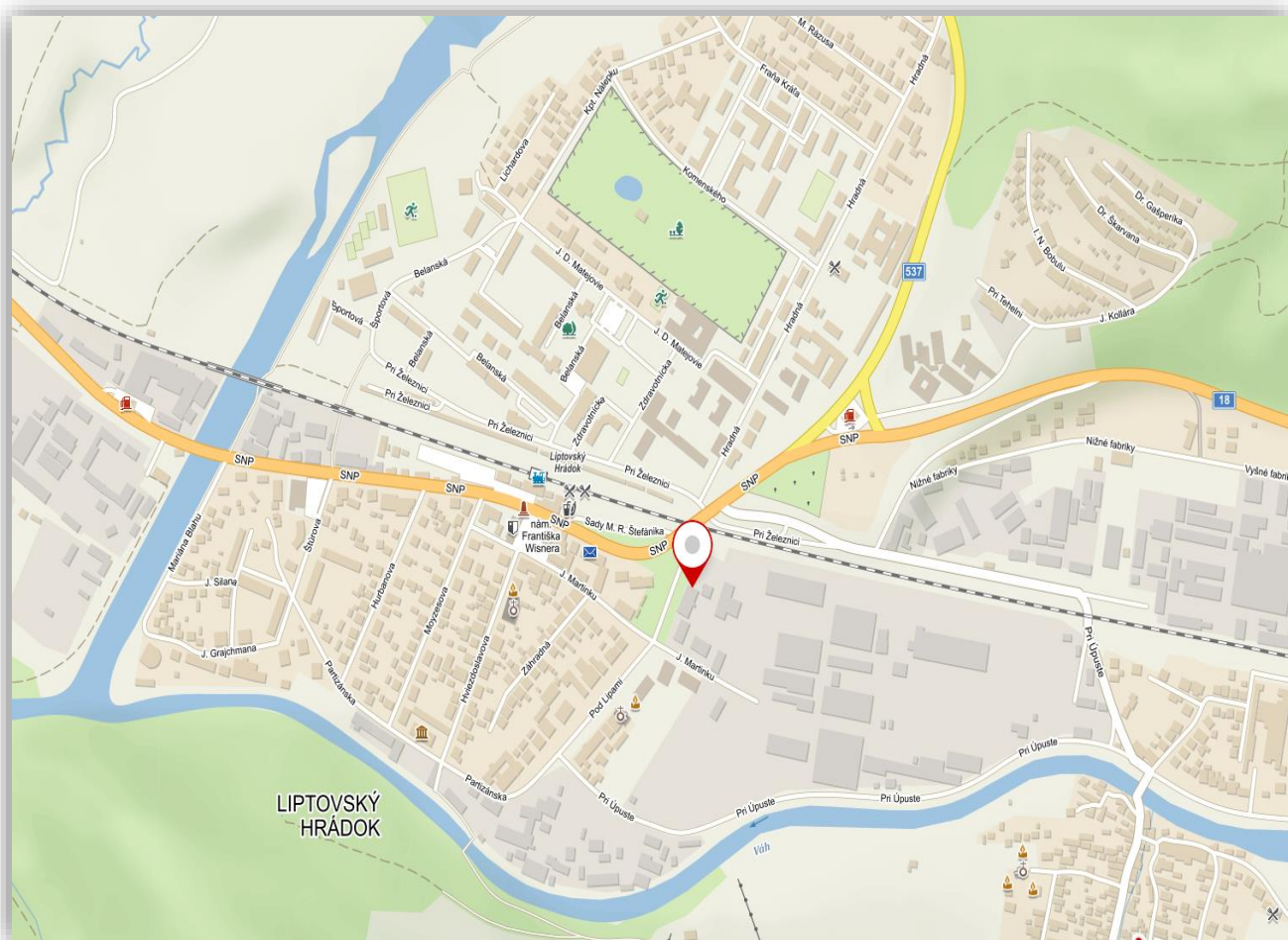
Financovanie sociálnych služieb v roku 2022 bude realizované z rozpočtu prideleného ŽSK, čo predstavuje mesačne príspevok vo výške 78 152 Eur a z úhrad za poskytovanie sociálnych služieb od prijímateľov sociálnych služieb.

V priebehu roka sa bude CSS EDEN snažiť finančné zdroje získavať aj z:

- grantov a príspevkov od rôznych nadácií (Nadácia J&T, Nadácia Pontis a iné),
- dotácií z ministerstva práce SR,
- vecných a finančných darov od podnikateľských subjektov,
- sponzorských darov a príspevkov od fyzických osôb,
- prostriedkov Európskeho sociálneho fondu prostredníctvom projektov poskytovaných z ÚPSVaR Liptovský Mikuláš;

8. Kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb

8.1 Mapa lokality zariadenia

8.2 Telefonické a iné kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb

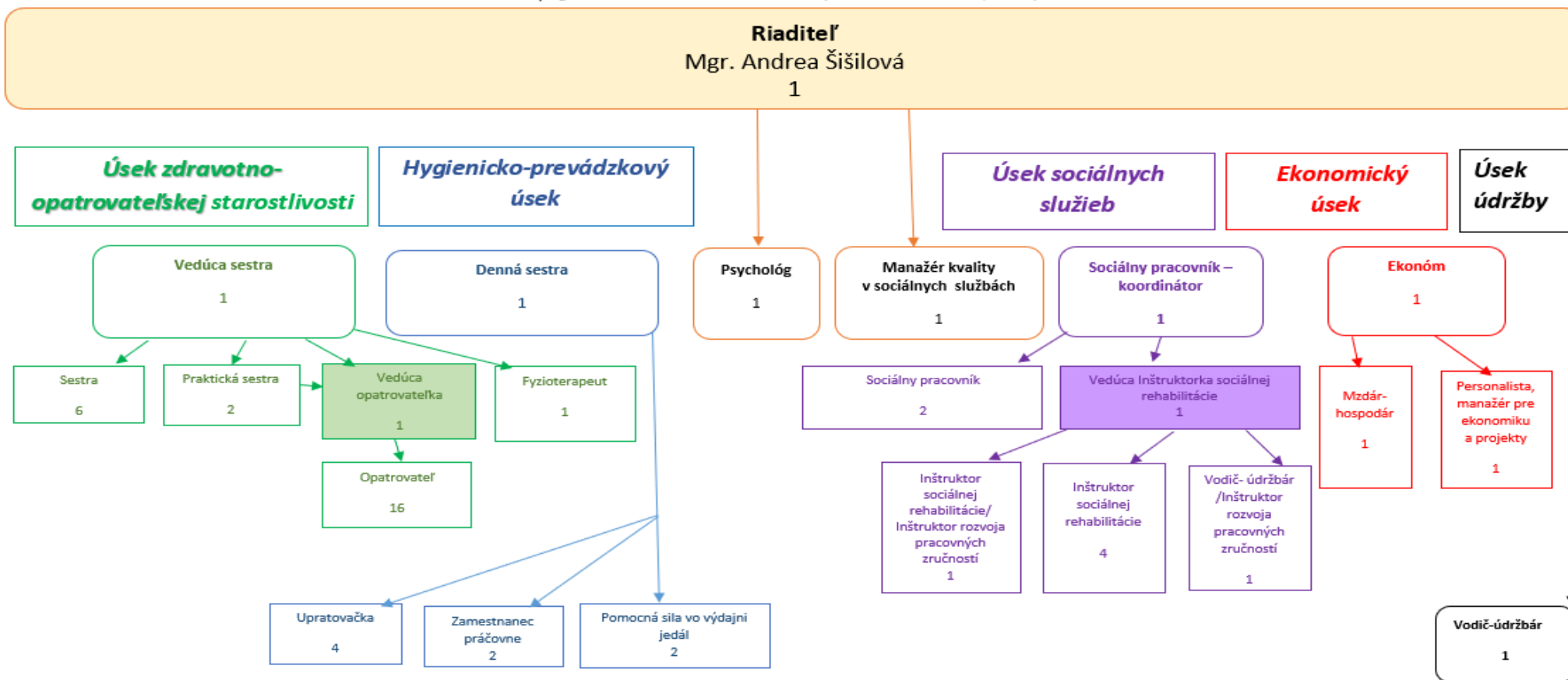
Tabuľka č. 13: Telefonické a iné kontakty na poskytovateľa sociálnych služieb

Adresa zariadenia	Centrum sociálnych služieb EDEN Sady M. R. Štefánika 66/3 033 01 Liptovský Hrádok
Telefonický kontakt (ústredňa)	044/563 09 12
E-mail	csseden@vuczilina.sk
IČO	42348901
DIČ	2023957375
Riaditeľka zariadenia	Mgr. Andrea Šišilová e-mail: andrea.sisilova@vuczilina.sk
Úsek sociálnych služieb	Mgr. Iveta Beťková – sociálny pracovník – koordinátor (vedúca úseku) e-mail: betkova.iveta@vuczilina.sk
	Bc. Ružena Rajniaková – vedúca inštruktorka sociálnej rehabilitácie e-mail: rajniakova.ruzena@vuczilina.sk
	Mgr. Tatiana Krajčová – sociálny pracovník pre špecializované zariadenia e-mail: krajcova.tatiana@vuczilina.sk
	Mgr. Radoslava Uchal'ová Repčeková – sociálny pracovník pre Domov sociálnych služieb e-mail: uchalova.radoslava@vuczilina.sk
Sociálne poradenstvo tel. kontakt +421 907 839 338	Mgr. Miroslava Ivanová – manažér kvality v sociálnych službách e-mail: ivanova.miroslava@vuczilina.sk
Úsek zdravotno- opatrovateľskej starostlivosti tel. kontakt: +421 907 732 765	Mgr. Jana Odskočová – vedúca sestra e-mail: odskocova.jana@vuczilina.sk
	Ol'ga Labošová – vedúca opatrovateľka e-mail: labosova.olga@vuczilina.sk
Hygienicko-prevádzkový úsek	Bc. Mária Kondorová – denná sestra e-mail: kondorova.maria@vuczilina.sk
Ekonomický úsek tel. kontakt: +421 907 732 775	Ing. Katarína Piklová – ekonóm zariadenia (vedúca úseku) piklova.katarina@vuczilina.sk
	Ing. Nad'a Ďurišová – personalista, manažér pre ekonomiku a projekty e-mail: titkova.nada@vuczilina.sk
	Jela Muráňová – mzdár – hospodár e-mail: muranova.jela@vuczilina.sk

Zdroj: Vlastné spracovania

Centrum sociálnych služieb EDEN, Sady M. R. Štefánika 66/3, 033 01 Liptovský Hrádok

Organizačná štruktúra Centra sociálnych služieb EDEN – Liptovský Hrádok

Účinnosť 01.01.2020